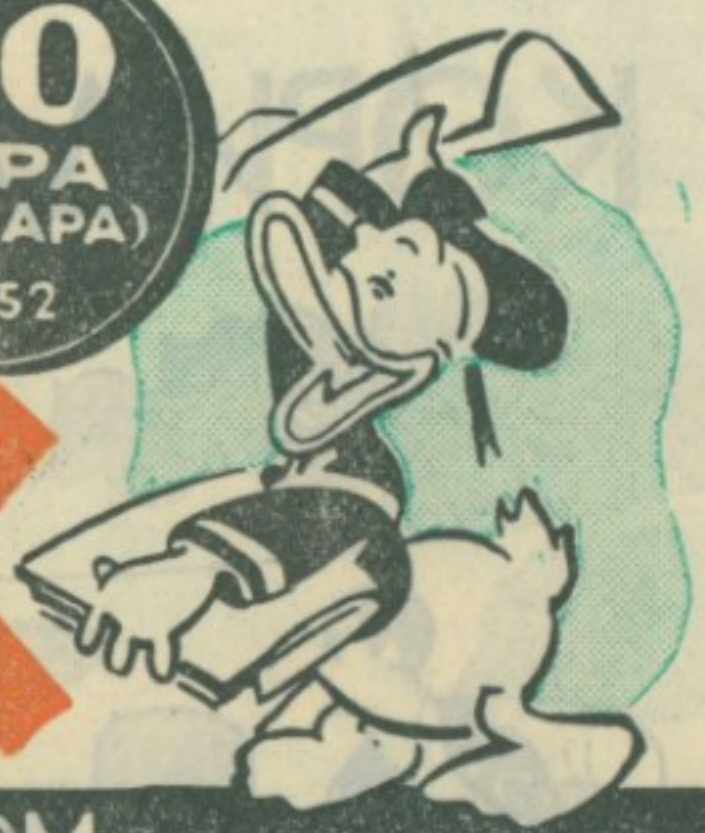

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

50
ПАРА
(ДИНАРА)
1952

Година XXVIII
БРОЈ 802
13. мај 1967.

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ

Дан
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

КРОЗ ВЕКОБЕ

ЗА ЛЕПОТУ

Чим је прансториј-
ски човек начинио се-
би прво примитивно о-
ружје и оруће, побри-
нуо се и за негу тела
и свој спољашњи из-

глед. То нам доказују
чешљеви и бријачи ко-
је су археолози нашли
у примитивним обитава
лиштима наших најста-
ријих предака.

КОНЗЕРВИСАН КРОМПИР

Индустрија конзерви
почела је да се разви-
ја тек од прве полови-
не 19. века. Међутим,
народи Истока знали су
још у старом веку да
конзервирају храну. У
краљевству Инка су у
13. веку сушили и тако
конзервирани не само

месо, већ и кромпир.
Инке су конзервирани
кромпир на тај начин
што су га наизменично
излагали сунчаној при
пеци и ноћној хладно-
ћи. Тако конзервиран
кромпир могао је да се
одржи и по неколико
година.

ДАХ ЛУКА

У француској кул-
нарској вештини бели
лук је некад био веома
цењен. Када су кувари
у 18. веку желели да не

ком јелу даду благ у-
кус белог лука, они би
савјетовали један или
два чешља а затим са-
мо дунули на већ при-
премљено јело.

У ОВОМ БРОЈУ:

- ДВОВОЈ У ВАЗДУХУ
- ЛИФТ ЗА КОСМОС
- ПОШТЕНИ ТАКСИСТА
- ИЗ СВЕТА КОЛЕКЦИОНАРА
- ПРИЧА
- УДИЦОМ НА АЈКУЛЕ
- ШАХ
- АНЕГДОТЕ
- СПОРТ
- ПИСМА ЧИТАЛАЦА
- ЦРТИЦЕ ИЗ БИОЛОГИЈЕ

КОРИДА МИХАИЛА ТАЉА

Бивши светски првак у шаху велемајстор Михаил Таљ вратио се из Шпаније где је победио на великом међународном турниру. Једног дана, када се није играло, велемајстор није могао да одоли жељи да посети кориду. На молбу управе чак је учествовао и на њој. Ево шта он о томе прича.

су нам да опробамо снаге као тореадори. Заједно са шпанским велемајстором Помаром изашао сам у арену. Прикључио нам се и југословенски велемајстор Матановић. Добили смо мачеве и црвене огртаче. Онда је дошао један непријатан момент: пред излазак на арену захтевали су од нас да потпишемо један документ. Прво што сам помислио било је да је то тестамент. После су ми објаснили да је то једна врста изјаве у којој стоји да велемајстор, при здравом памети излази добровољно на арену и да управа не сноси никакву одговорност за могуће последице.

Када смо изашли на арену, опет се зачула темпераментна музика. Поново се појавило оно биће које ја ни до данас не знам како да назовем и ми смо сви по реду почели да машемо нашим црвеним плаштима. На почетку се животиња понашала као да је се све то ништа не тиче, али одједном је обратила пажњу на фото-репортера који се

спремао да сними историјски момент и први ударац нанела је њему. Због тога је борба бика са Матановићем остала неовечовечена. Онда се животиња окренула према мени. Да ли сам је хипнотисао или је неки други разлог био пореди, али је она протрчала поред мене и устремила се право на „свог“ земљака велемајстора Помара. Треба рећи да је по спољном изгледу Помар веома мало личио на тореадора. Штампана је касније забележила да је то био први шпански тореадор који је напустио — у кишној кабини. Када му је животиња пришла сасвим близу, Помар је буквално ухватио бика за рогове. Резултат таквог сукоба био је да је велемајстор пао и жукао се иза животиње на боку. Срећом она га је ускоро пустила приметивши други црвени плашт.

На Помару нису нађене ране. Можда то и није сасвим тачно ако се узме у обзир да је он следећег дана претрпео свој први и последњи пораз на турниру.

Откривено 3.000 икона на Синајској гори

Једна археолошка експедиција из Александрије открила је при ископавању у близини манастира Свете Катарине у Синајској гори 3.000 древних икона изванредне уметничке вредности. Оне су оцењене као прворазредна уметничка дела а поред тога представљају драгоцен материјал за изучавање византијске иконографије и њеног развоја.

АНЕГДОТЕ

ЈЕДНА РЕЧ — ДОЛАР

Неки завидљиви писац написао Хемингвеју следеће писмо:
„Управо сам сазнао да је цена сваке ваше написане речи један долар. У прилогу овог писма шаљем вам један долар и надам се да ћу добити одговарајућу реч.“
Хемингвеј је узео долар и послао следећу реч:
„Хвала!“

НЕ НА КОЊУ

За време једне пробе познати француски глумац, пантомимичар и редитељ Жан Луј Баро учи једног младог глумца како треба достојанствено да изађе на сцену. После више покушаја изнервирани Баро му каже:
— Рекао сам ти само да изађеш достојанствено а нисам тражио да улећеш на коњу.

КАД ИСПАЛИТЕ ТОП...

Оперску певачицу Марију Калас, познату по хировитости, после неке вечере замолио домаћин да отпева нешто његовим гостима.
— Чиме се бавите — упита она домаћина.
— Ја сам фабрикант оружја.
— Е, кад ви будете испалили буле из топа и ја ћу запевати!

ПУБЛИКА ЗНА...

Француски глумац и певач Еди Константин причао је једном у друштву како је започео каријеру певача.
— Између осталих песама на мом репертоару нашле су се и две које никад нећу заборавити. Прва је имала наслов „Ја немам талента“ и чим бих је отпевао публика у сали је уррала:
— То ниси морао ни да нам кажеш!
Рефрен следеће песме је гласио: „Пусти ме да одем“. Њу нисам успевао ни да завршим а публика је у хор увикала:
— Нико те и не задржава!

Прво, то уопште није било страшно. Реч „коридо“ се у Шпанији ставља под врло велике знаке на вода. Ова је била организована специјално за странце због тога што је сезона правих коридо била у време мог боравка у Шпанији већ завршена.

На омањем терену организује се приказивање кориде. Све је изрежирано. Чују се звуци марша. Дечаци, будући тореадори, излазе на терен и приказују разне начине борбе. Они драже својим пла-

штвовима несрећну животињу. Не знам какво име да јој дам: да ли је то бик или крава или можда најпре теле. Теле је било толико раздражено да је успело да неколико дечака провоза по терену. Али ни то није изгледало тако страшно. Дечаци су устајали, стресали се и борба се настављала. На крају наступа „бик“ је одведен у шталу а деца су обилазила публику са корпицом у којој се баца ситниш.

Онда су новинари захтевали да на терен изађу лидери шаховског турнира. Помудили

Ripley's Веровали или не!

ЕДМОН МАТИС
БИО ЈЕ ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ У ЕИНСУ (ФРАНЦУСКА) ОД 1870. ДО 1945. — 75 ГОДИНА НЕПРЕКИДНО

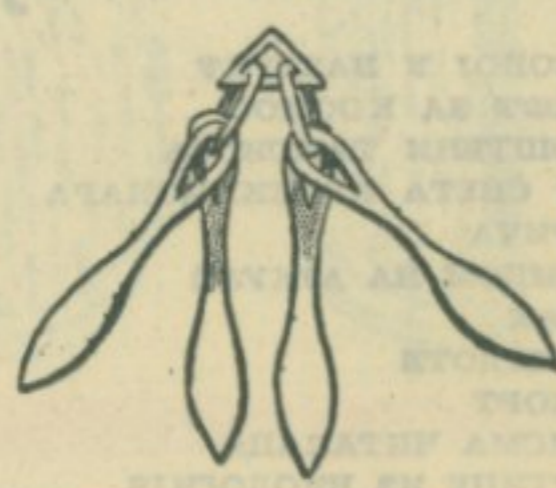

СЛОМЕНИК
ПОДИРНИК У КУОШТАЈНУ (АУСТРИЈСКИ ТИРОЛ) У СЛОТ ВОЗНИКА ПАЛИХ У ПРВОМ СВЕТСКОМ РАТУ ИМА ОБЛИК ОГРОМНИХ ОРГУЛОА СА 1813 ЦЕВИ И 30 ЗВОНА

ВЕШТАЧКА ГРАНА
КОЈИЈЕ ЧУВЕНИ ФРАНЦУСКИ ЗЛАТАР ФАБЕРЖ НАСЛИНИО ОД ЗЛАТА И ДИЈАМАНТА ТАКО ЈЕ ВЕШТО ИЗРАЂЕНО ДА ЈОЈ ЛИШЕ НЕ ПРЕСТАНО ТРЕПЕРИ

„ДАНТЪ“
ЧУВЕНИ ЛАВ ЛОНДОНОКОР ТАЈЕРА НИЈЕ МОГАО ДА ЗАСЛУЖИ АКО МУ ПЛАВА НЕ ПОСИЛВА НА ЧУВАРЕВОМ КРИЛУ (1756)

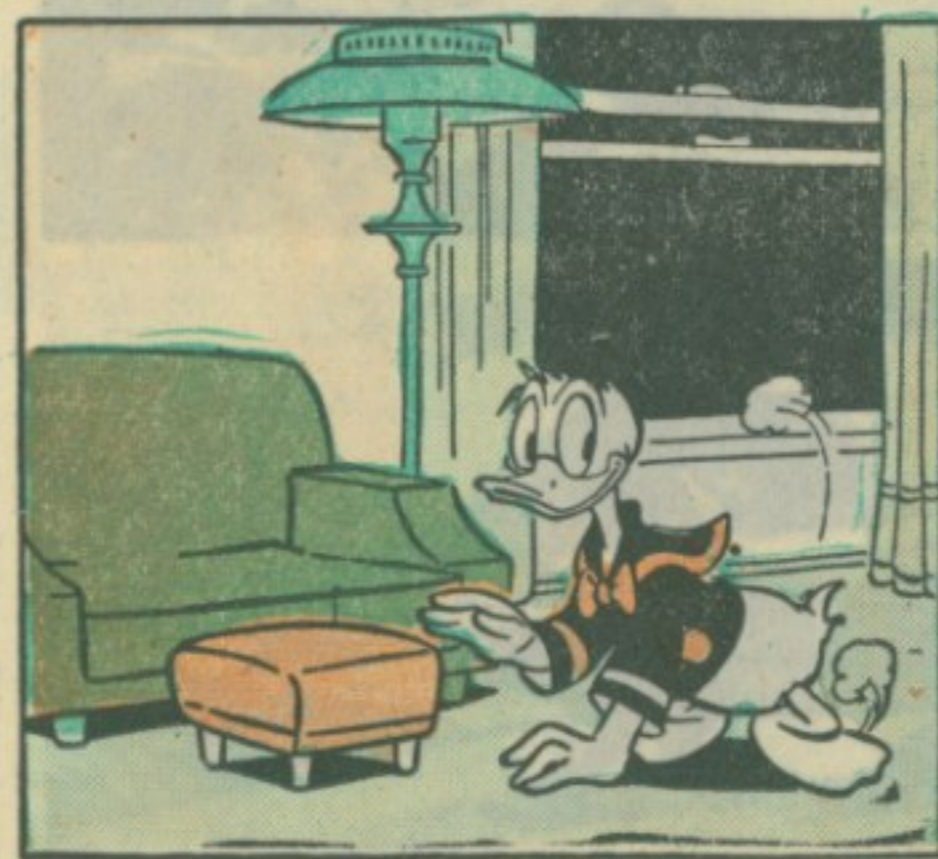
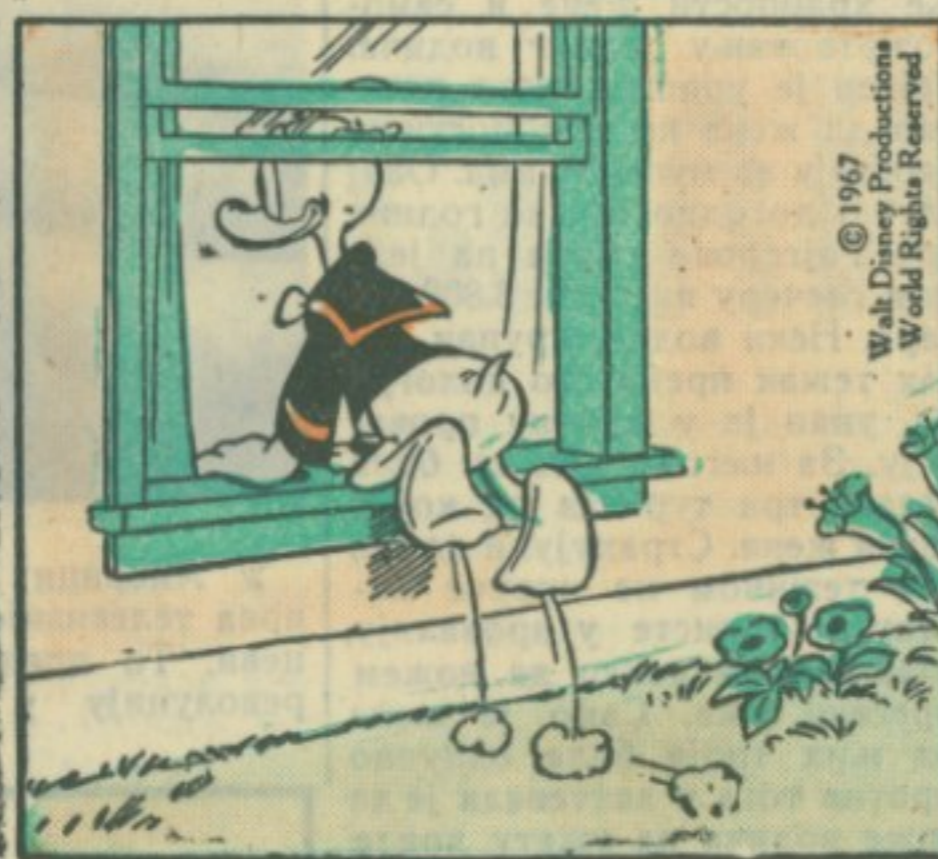
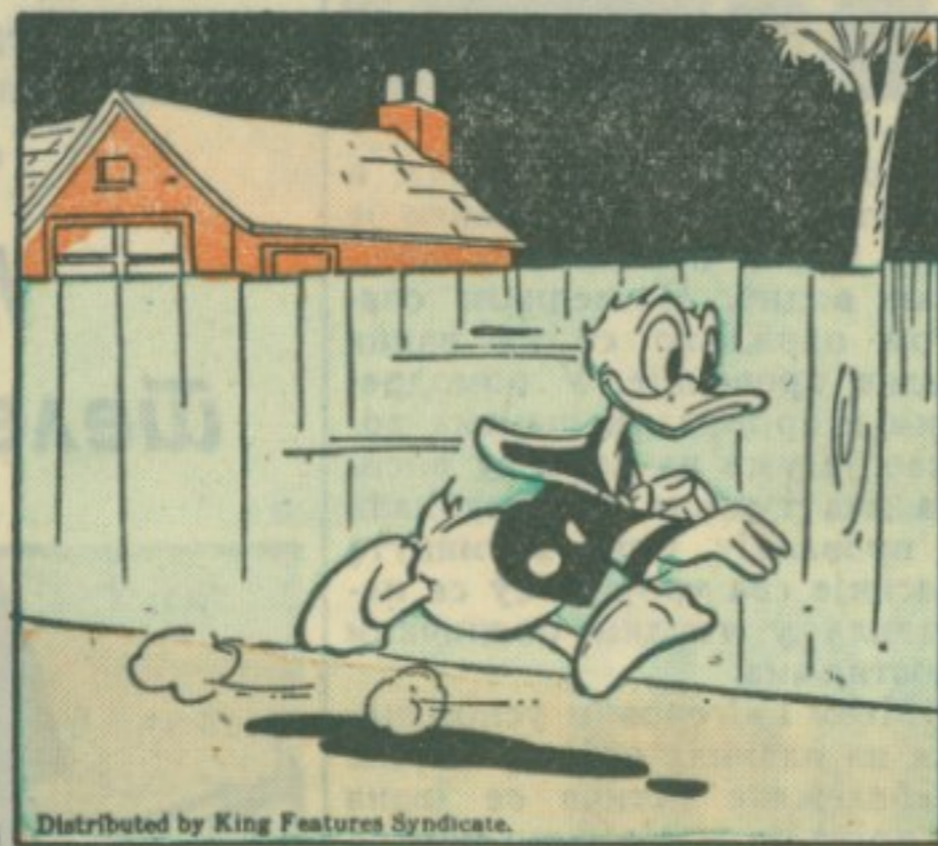

4 ВАРЈАЧЕ
ПОВЕЗАНЕ АЛКАМА СВЕ ИЗДЕЛАНО ОД ЈЕДНОГ КОМАДА ДРВЕТА РУСКИ ЈЕ РАД ЈЕДНОГ ПРИПАДНИКА ПЛЕМЕНА САРАМАКАНЕР ИЗ ХОЛАНДСКЕ ГИЗАНЕ

БРИТАНСКИ ДОЛАР
ЕНГЛЕСКА БАНКА ЈЕ ОД 1804. ДО 1806. ГОДИНЕ КОВАЛА СРЕБРНЕ ДОЛАРЕ

WALT DISNEY ПАЈА ПАТАК

СПОРТ

БИАТЛОН — ШТА ЈЕ ТО?

У брдима Редеј у Норвешкој 1929. године археолози су на једној стени пронашли цртеж који приказује зеча који личи на смучара или боље рећи смучара који личи на зеча. „Зец“ је имао за наше време старомодне дугачке смучке а у рукама-шатицама држао је секиру. Међутим за разлику од своје величине, смучке су имале потпуно модерну криву линију. Научници су утврдили да је цртеж, који је постао познат под именом „Зечини из Редеја“, направљен око три хиљаде године пре наше ере. То је најстарији познати спомен о смучарима. Чињеница да је зечин био наоружан секиром дао је шалвицијама повода да кажу да је он предак модерног биатлонисте (пушака у то доба није било).

Интересантно је да су и у СССР на острвима у Белом мору и у близини језера Оње-

ге нађени цртежи ловаца на смучкама.

У каснијим историјским документима налазимо интересантна сведочанства појаве ове спортоке дисциплине. Шведски епископ Олаус Магнус прича у својим записима о нечем што је налику на прва смучарска такмичења.

Лапонци се, пише он, привезавши на ноге дугачке даске, крећу по снегу преко брда и долина. Они се често такмиче ловећи у трку дивљач која се нађе на њиховом путу.“ Зар то није прави биатлон?

Све то говори о томе да је биатлон (смучарско трчање с гађањем) једна од најстаријих смучарских дисциплина. Али ево и ироније судбине: звање светског првака у биатлону додељује се тек од 1958. године. На првој зимској Олимпијади у Шамонију

1924. године једна војна патрола приказала је нешто налику на биатлон. Међутим, Међународни олимпијски комитет дуго није хтео да призна биатлон. Тек после конкурса у Прагу 1955. године биатлон је коначно заузео своје место у породици спортова на сне-

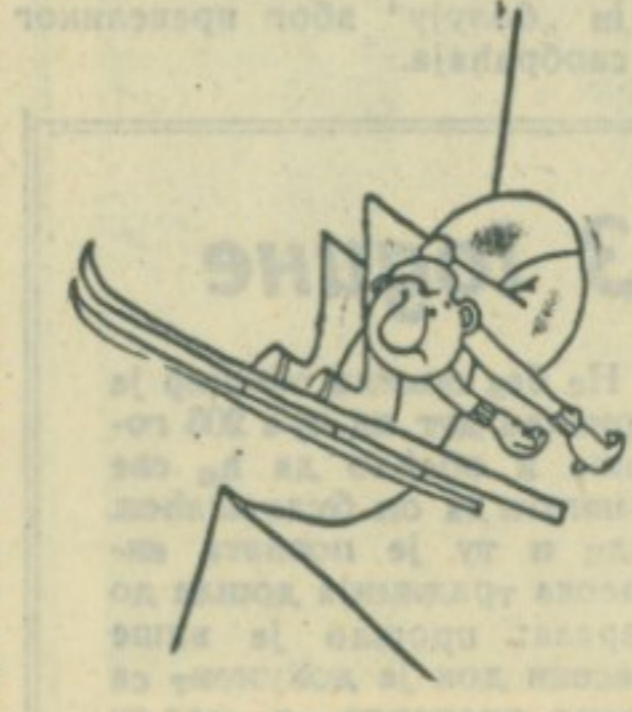
ЗВУЧНА БАРИЈЕРА СМУЧАРА

Не, није реч о авионима, него о смучкама. Светски рекорд у брзини спушта данас износи 174 км на час. Финнац Хакинен, који је једном учествовао на Олимпијским играма и био светски рекордер у брзини спушта, поставио је себи за циљ да на деоници од једног километра пробије такозвану „звучну баријеру“ у смучању, односно постигне брзину од 180 км на час.

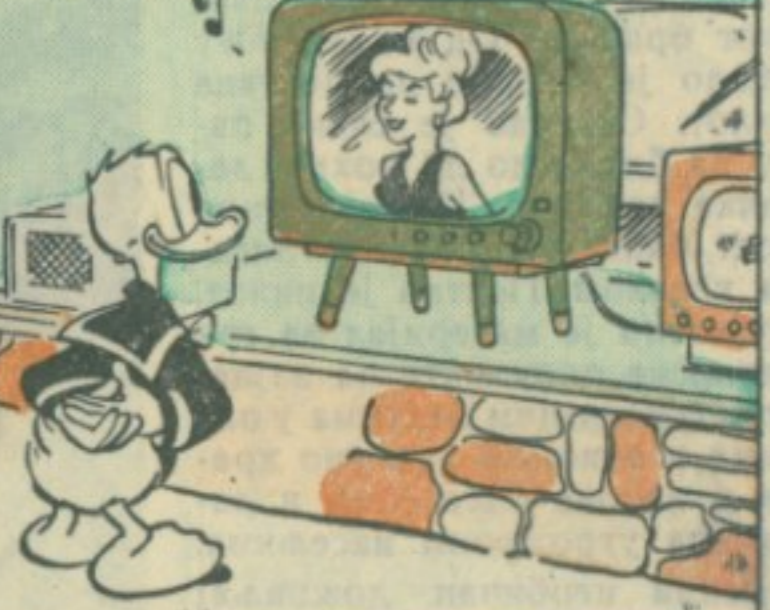
Међутим, руководство Међународне смучарске федерације примило је доста суздржано предлог Хакинена не желећи, изгледа да прими на себе одговорност за могуће последице овог опасног експеримента. Један од покушаја да се пробије „звучна баријера“ завршио се доста жалосно. Група одважних младих спортиста „напала“ је рекорд у Италијанским Алпима у јесен 1965. године. Главни фаворит био је Италијан Валтер Мусне. Хакинен, који је био сведок овог вратоломног спушта, прича: „Да би постигао максималну брзину Мусне је чучнуо стиснувши главу између колена. Овакав

став је неопходан да би смучар попримио облик који подсећа на аеродинамично јаје. Неустрасиви Мусне је само два пута подигао главу. Тек на самом крају деонице он је преко врло мале узвишице страховитом брзином полетео горе. Муснеа су одвезли у болницу“.

Кавели Хакинен, који сада има 34 године, нада се да ће ипак добити званично одобрење да покуша обарање рекорда. Он је конструисао од специјалних пластичних материја смучке дуге 2 м и 30 см. По његовом мишљењу оне ће му омогућити да остави „звучну баријеру“ иза себе. Главно је — каже он — одлична физичка кондиција и сигурност у себе.

ТЕЛЕВИЗОРИ И РАДИО-АПАРАТИ

Уређује: Паја Патак

Ква Ква

С обзиром...

Баја Патак, милионар и познати тврдица отимао чувеном кардиологу на преглед. Пошто га је детаљно прегледао, доктор му рече: — Ваш кардиограм показује да нешто није у реду са срцем. С обзиром да вас до бро знам, биће и у вашем и у мом интересу да вам рачун пошаљем у три рате.

вардеробу и сва усклићена ни та за како он то постиже. Видели с ким има посла, играч јој одговори: — То је бар лако — покушајте да скочите увис, сачекајте неколико секунди и — онда се спустите.

Ано већ биром...

Пера Ждера направио саобраћајни прекршај и судија га осудио на месец дана затвора.

Ступајући на издржавање казне, управник затвора му се обрати: — Знате, код нас сви раде, чиме бисте ви желели да се бавите? Пера мало размисли на одговори: — Желео бих да будем трговачки путник.

Никога да му угоди

Пајин сестрић Влаја домао нерасположен из школе. — Шта ти је Влаја, — пита га ујак — да ти се није нешто десило? — Мани ме, ујка Пајо, баш сам несрећан. Учитељ ме стално зрди: ако напишем задатак ружним рукописом, каже да не може да га прочита, а кад се потрудим и рукопис ми буде леп, онда каже да не знам правопис.

То је бар лако

За све време док траје балетска представа Пата не престаје да се ивичујава латим, лепим и високим скоковима првоз солисте. После представе одлази у његову

Оријентација

Разред у којем уче Пајини сестрић пошао је на излет. После два сата пеначења, учитељ се обрати малом Паји: — Пајо, умеш ли да се оријентираш у пољу? Шта мислиш, у коме се правцу сада крећемо? — Према југу! — А на основу чега то тврдиш? — Зато што ми је све више врућина — одговори Паја.

СЛАВНЕ СТРАНИЦЕ ЈЕДНОГ ЖИВОТА

Пилот Херман Гајгер спасао је авионом са смучкама и хеликоптером преко тридесет људи изгубљених и унесрећених у снегу и леду Алпа. Овај човек који није знао за умор и страх недавно је умро, али је пре тога организовао службу за спасавање на Алпима коју обављају најбољи и најiskusнији пилоти Швајцарске.

цу где је беспомоћно висио унесрећени.

— Сваки пут када кренем у планину, причао је Гајгер, са мном полази мој пас Дара. Људи никад неће наћи бољу помоћ у откривању рањених или иртвих у снегу од пса. Он је најбољи пријатељ човека у планини. Штета је што то племенито створење живи само петнаест година.

Био је једно од тринаесторо деце скромног швајцарског бравара. Од малих ногу сњао је о томе да постане пилот. Одвајао је сваку пару да би могао да похађа летачке тежаче. Његова упорност била је најзад крунисана успехом. Постао је пилот, преносио је материјал за грађевинске подухвате на најнеприступачнијим местима у планини и авионом доносио храну и лекове одсеченим и лавинама угроженим насељима.

Један необичан доживљај утицао је на Гајгера да се определи за позив пилота спасиоца. Било је то пре петнаест година. Облећући врхове Воазен угледао је дванаест двокоза чији су се рогови уплели у гране борова тако да су висиле као обешене. Јадне животиње исцрпене хладноћом и глађу пропеле су се на задње ноге у намери да обрсте плодове. Снег је попустио испод њихових копита и тло им се измакло испод ногу. Остале су да висе роговима окачене о гране. Биле су на измаку снаге и готово сасвим промрзле.

Од тог дана Гајгер је редовно једном дневно долетао хеликоптером и бацао им сено. Тако су се животиње спасле смрти од глади.

Прошле зиме, која је била изузетно хладна, Гајгер је још био у пуној активности. Бацао је око четрдесет тона сена на врхове више од 2.500 метара где чича достиже преко 30 степени испод нуле.

Први пут је Гајгер учествовао у акцији спасавања 1952.

године. Од тада је десетинама пута зими и у пролеће атерирао на ледене падине изгубљене у облацима а пошто би се спустио често се морао везивати ужетом да би сишао у дубоку ледену луку тину или се успузао на лити-

Своје прво спасавање Гајгер је извршио на висини од 3.500 метара. Преносио је материјал за изградњу једног планинског склоништа. Тек што је са својим авионом изронио из белих облака, угледао је човека који је са литице давао знаке позива у

помоћ. Направио је вираж и спустио се на снег. Човек је био његов познаник планински водич. Последњом снагом одржавао се на ивици једне провалије. У помодредим и промрзалим шакама држао је уже на коме су висила два туриста који су пали у провалију. Само 20 минута касније сва тројица су се налазили у топлим болничким постелима.

Међу Гајгеровим успоменама из планине које су остале забележене истиче се једна у којој он одаје пуно признање храбрости жене и самопожртвовању једног водича. Гајгер је уопште често истицао да жене по храбрости не заостају за мушкарцима. Овај случај догодио се две године пре Гајгерове смрти на једном глечеру високом 3.800 метара. Неки водич, крупан човек тежак преко сто килограма, упао је у дубоку провалију. За његово уже су била везана три туриста од којих једна жена. Страхујући да својом тежином не повуче неискусне туристе у провалију, водич им је рекао да ножем пресеку уже. Само је жена од њих троје била одлучно против тога и захтевала је да држе водича на ужету докле год буду имали снаге. Најзад је сам водич пререзао уже и пао је у дубоку провалију. Срећом, остао је у животу и Гајгер га је спасао.

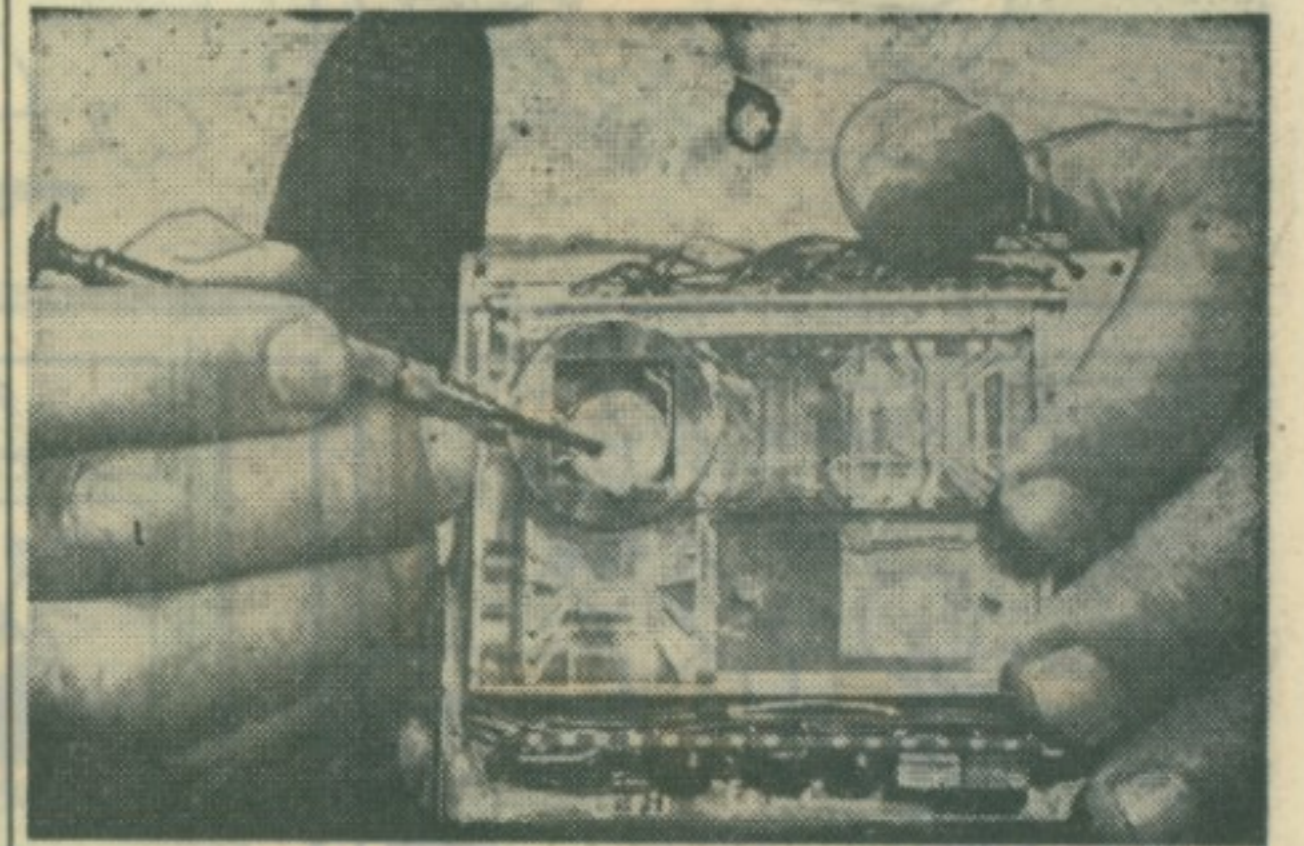
Гајгер је оставио наследника: његов син зарекао се да ће кренути очевим стопалима и постати пилот-спасилац у Алпима.

РАКЕТЕ — БУШИЛИЦЕ

Совјетски инжењер Михаил Циферов сматра да није далеко дан кад ракете неће више само летети пут свемирских просторана него ће исто тако продрати у Земљине дубине. Нова чврста горива омогућиће да ракете пречника 30 сантиметара, тешке једну тону, продиру ду

боко у Земљино тле. Два килограма горива производиће енергију од 5.500 КС у секунду, а бушилица ће пробијати најтврђу стену помоћу млаза гаса загрејаног на хиљаду степени под притиском од 5.500 атмосфера. Тај исти притисак враћаће бушилицу на површину када гориво буде исцрпено. Две до три такве ракете-бушилице биће довољне да се у Земљиним тлу пробије тунел дуг 20 километара. Према Циферовљевим прорачунима ракета би секла кречњак брзином од 4.000 метара на час док би кроз пешчар ишла три пута спорије. Совјетски научник сматра да би за изградњу овакве ракете било потребно годину дана. Корист од ракете за бушење била би велика јер се данашње цеви од челика, сонде и каблови, под притиском сопствене тежине ломе већ на дубини од 12 километара.

Минијашурна телевизијска камера

У Америци је произведена техници јер је до сада прва телевизијска камера без цев за екран спречавала цев. То представља праву да пријемни апарати буду револуцију у телевизијској мањи.

Досетљиви спикер

У преносу рекламе једне фабрике дувана на америчкој телевизији водио се разговор између спикера и једног пушача старог сто година. Супротно програму старац се вакашљао, али је спикер спасао ситуацију овим речима: „И вакој телевизији водио се разговор између спикера и једног пушача старог сто година. Супротно програму старац се вакашљао, овај господин“.

СЛАДОЛЕД СЕ НЕ ТОПИ

Сладолед који се готово уопште не топи...

Припремање овакве послатнице постало је могуће тек недавно, када су совјетски научници открили еремурус. Ова материја добијена је из подземног стабла биљке еремурус која расте у Казахстану, на падинама планине Алатау. Због својих, готово три метра дугачких стабљика покривених ружичастим или белим цветовима, еремурус је још давно добио назив „царска штака“. Некада је из ове биљке добијан лепак, док му се лишће употребљавало за храну, као купус.

ХЕЛИКОПТЕРИ РЕГУЛИШУ САОБРАЋАЈ

Регулисање саобраћаја у великим градовима све је већи проблем. Услед великог броја аутомобила чешће долази до судара, а то опет још више отежава саобраћај, јер је врло тешко прићи оштећеним аутомобилима и уклонити их из саобраћаја. Исто тако тешко је указати хитну помоћ поврећеним, јер се кола хитне помоћи не могу да пробију до оних који траже помоћ.

У Америци се врше пробае за решење тога питања помоћу хеликоптера. Хеликоптери би требало да дежурају између важних саобраћајница и да интервенишу где год се укаже потреба. Већ сад се хеликоптерима уклањају оштећени аутомобили

за десет минута. У хеликоптеру се налазе и лекарске екипе које одмах пружају прву помоћ поврећенима.

И поред тога што су се хеликоптери показали одлично приликом ових интервенција, ипак има приговора за њихову употребу. Наиме, тврди се да су хеликоптери доста скупи и да би морали да дежурају даноноћно, ако се жели њихова потпуна употреба. Па ипак има изгледа да ће овај предлог бити прихваћен и да ће хеликоптери помагати у регулисању саобраћаја и спасавању поврећених. Уколико се ова новина покаже практична, прихватиће је и други градови, који „болују“ због превеликог саобраћаја.

НА ОВАКО ЗАКРЧЕНИМ ДРУМОВИМА ГДЕ АУТОМОБИЛИ НЕ МОГУ ДА СКРЕНУ НИ ЛЕВО НИ ДЕСНО, УКАЗИВАЊЕ ПРЕ ПОМОЋИ ГОТОВО ЈЕ НЕМОГУЋЕ. ХЕЛИКОПТЕРУ ЈЕ ПОТРЕБНО СВЕГА ДЕСЕТ МИНУТА ДА УКЛОНИ ОШТЕЋЕН АУТОМОБИЛ И ДА ОМОГУЋИ ДА СЕ САОБРАЋАЈ НОРМАЛНО РАЗВИЈА

Дуј враћен њосле 203 године

Британски традиционални трећи коњички пук премештен је у мају 1963. године у Сест, у Вестфалији. Официрима овога пука приређен је свечан пријем којем је присуствовао и шездесет седмогодишњи пољопривредник и сада земаљски саветник Карл Блуме. Уред весеља Блуме је извукао из цена неку пожу-

телу хартију и пружио је команданту молећи га да прочита шта ту пише. Изненађење није било мало. Официр је видео да документ, потиче још из 1761. године. Њиме се потврђује да је од сељака Блумеа, данашњег претка Карла Блумеа, „узето“ 490 оброка зелене фураже и да се за њу дугује...

Не без осмеха официр је признао дуг од пре 203 године и обећао да ће све учинити да он буде плаћен. Али и ту је позната енглеска традиција дошла до израза: прошло је више месеци док је документ са весно проверен и сељак Блуме у замену за пожуту признаницу добио је жуте златнике.

Ако се оствари пројект Јурија Арцутанова и конструише лифт Земља — космос, они који су досад описујући своју срећу говорили да су се „успели до седмог неба“ моћи да се попу још даље: до висине од 50 хиљада километара.

У пролеће 1960. године млади лењинградски научник Јуриј Арцутанов завршио је математичку анализу теорије о космичком лифту. Он је и објавио свој научни рад: „Савлађивање Земљине теже од стране космичких бродова без помоћи ракетних мотора.“ Године 1965. у Лењинграду је објављена књига Виктора Петрова и Виктора Јурјевича „Фантастика или реалност“ посвећена идеји Јурија Арцутанова. Данас читава светска штампа надугачко и нашироко пише о идеји Арцутанова и могућностима њеног остваривања.

„Дајте ми тачку ослонца“...

Ево суштине те идеје. Познато је да се међу многобројним могућим орбитама око Земље налази и једна необична. То је такозвана орбита „36.000 — километарско, спутњика“. Њена особеност

кабл продужио до саме Земље остало би још да се на њој негде причврсти и — кабловски пут — између Земље и „неба“ био би готов. Сад би се могло успињати на висину од 36.000 километара, па и више. Могао би се саградити путничко-теретни лифт који би преносио људе и товар у космос без помоћи ракетних мотора!

Тако је у теорији. А у пракси? Пре свега се поставља питање издржљивости кабла окаченог о „небо“ јер тај кабл би морао да издржи не само сопствену тежину већ и тежину платформи са теретом.

Прорачуни показују да би кабл с различитим пречником — дебљим у близини сателита — који би просечно био тежак грам по метру и издржавао истезање изазвано силом од тоне и по две тоне, задовољно потресе космичког лифта. Општа маса таквог кабла до висине од 50 хиљада километара износила би око 900 тона. Материјали

НЕРАЗДВОЈНА ТРОЈКА

Данте Молилари је чувар шума у планинском крају Брегуза, у околини Трента у Италији. Једног дана обилазећи свој ревер наишао је на младог дивојарца исцрпљеног и полусмрзнутог. Оддео га је кући и неговао све док животиња није потпуно оз-

дравила. Тада ју је пустио у шуму, али је „нахоче“ пошло с њим натраг кући. И даљи покушаји да дивојарца врати у природу, остали су узалудни. И тако сада једна необична тројка: човек, пас и дивојарац свакодневно обилазе шуму ма какво било време: снег, киша, олуја, они су нераз-

„МУКАВИЦА“

У најсевернијем делу Нишкићког поља, поред пута Никшић — Горње поље, налази се врело које има облик бунара и стеновите стране. То врело је ретка природна појава.

Систем подземних резервоара и канала, који хране водом ово крашко врело, веома је сложен. У току лета истицање воде из врела прекида се у тачно одређеним временским интервалима. У јуну вода истиче 40 минута, а прекиди трају 30 минута. У септембру вода избија само 15 минута, а прекиди трају 35 минута. Пре сваког истицања вода у овом језеру се ускумеша као да ври. Због „вреања воде“ мештани су овом врелу — потајници дали необично име „мукавица“.

ДВА ИЗУЗЕТКА

У нашем делу Јадранског мора постоји преко 1200 острва, острва и шкоља. Највећи део острва изграђен је од кречњачких стена. Изузетак чине два мала усамљена острва: Јабучка и Брусник. Она су изграђена од вулканских стена и представљају старе вулканске купе. Јабучка се налази западно од острва Виса. Брусник је такође усамљено пусто острво. Над њим често круже велика јата галебова, која ту имају своју „станицу“. Због истуреног положаја на пучини Јадранског мора ова два острва су добра оријентациона тачка за бродове који са италијанске обале плове према нашој.

ЛИФТ ЗА КОСМОС

Је у томе што је на висини од 36 хиљада километара вештачком сателиту за једно пуно обилажење око Земље потребно тачно 24 часа. То јест, то време се поклапа са периодом једног окретања саме Земље око своје осе. Због тога, ако би се над екватором лансирао вештачки сателит на такву висину, имао би се утисак да нам он непомицно стоји изнад главе.

Зар један такав „36.000-километарски сателит“ не би могао да се искористи као тачка ослонца? Зар се између њега и Земље не би могао разапети конопца по којем би се верали на небо? Ништа не би марило што се и Земља и сателит крећу ужасном брзином. Јер, и са најбржег воза није тешко пребацити мостић до другог воза који се креће исто толиком брзином и преко тог мостића мирно прелазити из једног воза у други. Једино је важно да њихове брзине буду усаглашене.

На вештачки сателит који непомицно „виси“ изнад екватора делују у основном две силе: тежина — то јест Земљина тежа — и центрифугална сила која вуче сателит од Земље. На висини од 36.000 километара те две силе су у равнотежи, то јест узајамно се потиру. Због тога и изгледа да сателит стоји у једној тачки неба.

Уже дугачко 50.000 километара

А ако се од сателита вертикално навише и наниже постави кабл? У свакој тачки изнад сателита дуж таквог кабла настао би напон управљен навише. Уже би се затегло. А на делу испод сателита кабл би се такође затегао, само вертикално наниже. Ако би се

такве издржљивости и тако лаки већ су познати у лабораторијској пракси.

Потребна је још „горња платформа лифта“ и противтегови што би све заједно било тешко нешто преко хиљаду тона.

Дакле, за конструисање лифта до висине од 50 хиљада километара у космос би претходно требало „избацили“ две хиљаде тона различитих конструкција. Та операција би се изводила постепено помоћу ракета које би преносиле терет само на доњем сектору пута — од Земљине површине до непокретног сателита. Изнад тог нивоа терет би се сам од себе пео увис. Подизала би га центрифугална сила.

Гурана (или вучена) центрифугалном силом платформа би већ на висини од 47.000 километара добила другу космичку брзину и даље би могла да лети не трошећи гориво. На тој висини би се могле установити космичке станице, ремонтне радионице, складишта, па чак и санаторијуми и одмаралишта.

Ако би се кабине лифта кретале брзином од 1000 километара на час оне би могле да преносе горе и доле 12.000 тона за 24 часа или по 500 тона на час.

У будућности, када се човек буде настанио у свим „угловима“ Сунчевог система, биће неопходно да се са Земље и на Земљу преносе хиљаде и десетине хиљада тона разног терета. И ево, изгледа да се сав тај транспорт може обављати на рачун бесплатне енергије: окретања Земље око њене осе.

Слични лифтови могу се такође конструисати на Месецу и Марсу а можда и на другим планетама.

ЦРТИЦЕ ИЗ БИОЛОГИЈЕ

ПЛАВО КАО КРВ

Како то? Наслов вам је звучно чудно. Зар крв није увек црвена? Зар није постало пословично да се каже: „Црвено као крв“? Тачно је да је крв црвена код мноштва животиња које живе око нас или у нашој околини. Чак ће и кишној глисти, ако је пресечемо, исцурити црвено обојена крв. Али свет бескичмењака знатно је богатији животињским врстама од кичмењака а међу њима живе и такве животиње чија је крв обојена не само црвено него и плаво и жуто и још неким другим бојама.

Какве је боје крв виноградског пужа? Из његове рачне неће тећи црвена него бледа, светлоплава крв. Код представника најбројније животињске класе, код инсеката, крв је најчешће безбојна, а у ређим случајевима може да буде жута, зелена, црвена или мрка!

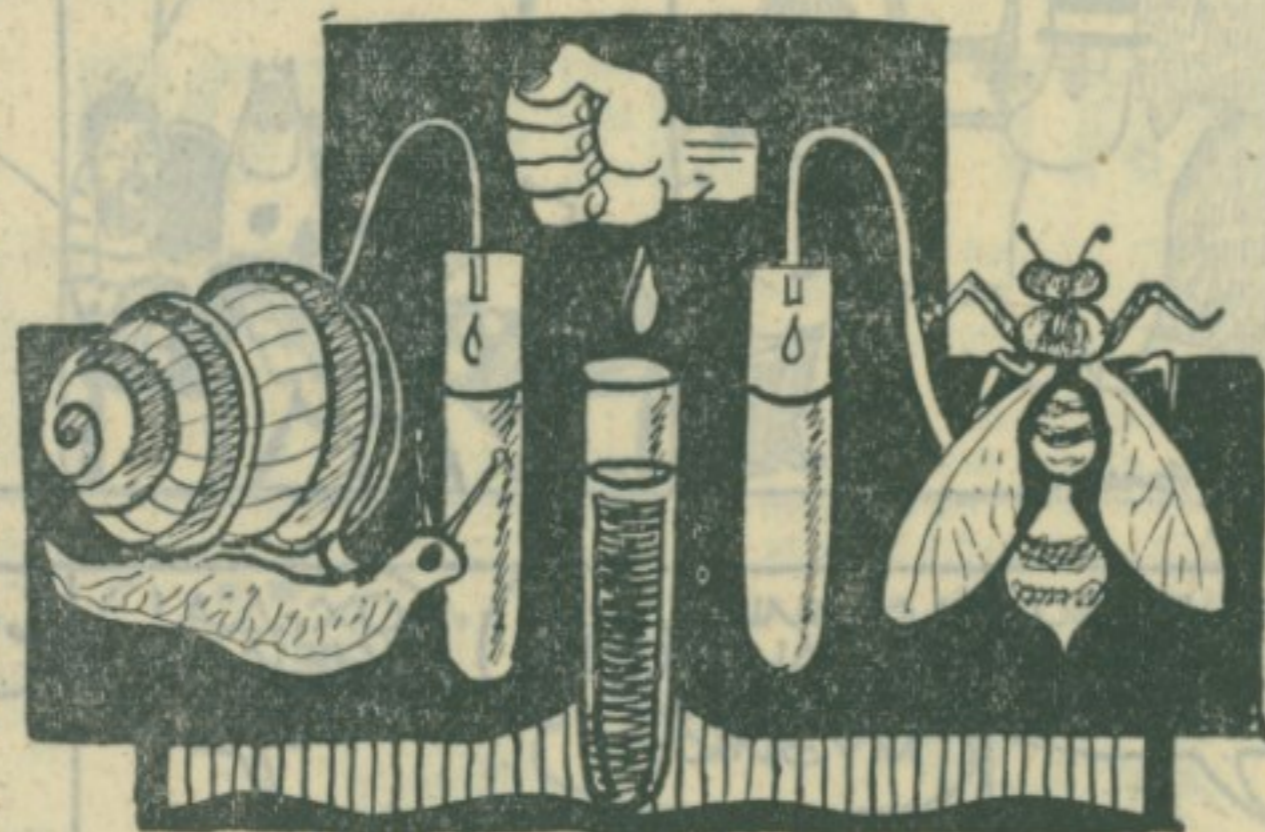
Од чега долази боја крви и каква јој је улога? Обојене материје (пигменти) у крви, од којих иначе долази боја крви белачевинасте су природе и најчешће преносе кисеоник до најудаљенијих места у телу. Код кичмења-

ка се ова крвна боја назива хемоглобин, док код бескичмењака она носи називе еритрохруорин, хлорхруорин, хемеритрин, хемоцијанин и ароглобин.

Хемоглобин и прве три боје крви бескичмењака садрже у својој хемијској саста-

у себи скупце метал ванадијум.

Равно пре 100 година научник Берт (1867) је доказао да хемоцијанин, крвна боја мекушаца која садржи бакар, стоји у уској вези са процесом дисања. Наиме бескичмењаки-мекушци који се брже

крећу, имају у својој крви више бакара. Тако, на пример, крв октопода, који је прилично активан мекушак, садржи 2 до 3 пута више бакара од крви пужа. Када је реч о у-

вези молекула гвожђа, док хемоглобин (из крви пужа и осталих мекушаца) уместо гвожђа садржи бакар. Занимљиво је да крвна боја асидија (тзв. ароглобин) садржи

лози ових бојених материја у крви у процесима дисања, значајно је поменути да је утврђено да су и код неких биљака процеси дисања те-

сно повезани са неким материјама које у себи садрже бакар!

Према томе, боја крви није увек црвена, већ зависи

од тога који метал (гвожђе, бакар, ванадијум и др.) улази у састав крвног пигмента а поменути боје су у тесној вези са дисањем организма.

ХЛАДНО ИЛИ ТОПЛО?

Ова два појма веома су релативна, човек их је створио према томе како осећа ниже и више спољашње температуре. Када је једном од нас хладно, другом је, можда, и топло, затим кад човек осећа хладноћу за неке организме је то топло, као на пример, за поларног медведа. Исто се може рећи и за осећање више спољашње температуре.

Највећи број живих бића прилагођен је углавном уску температурну зону између 15° и 30° Ц и само мањи број организама живи изван ових граница. Организми без сталне телесне температуре најлакше се прилагођавају ниским температурама. Када температура спадне између 0° и 6° Ц, у биљкама се скроб претвара у шећер и масти које повећавају отпорност према мразевима. У другој етапи, када температура падне до минус 5° Ц у међубелич-

ним просторима биљака се стварају кристали леда, који извуку из хелија већи део воде, па због тога биљке постоје отпорније према мразу.

Сличне појаве запајају се и код многих животиња. Тако се у ткивима неких инсеката ствара глицерин (природан састојак масти), који је познат по томе што се тешко смрзава. Ларве лептира купусара издрже и температуру од минус 20 до минус 25° Ц, док ларве неких инсеката из групе поткорњача подносе и страшни мраз до минус 53° Ц без штетних последица. У погледу издржљивости ниских температура рекорд, изгледа, држи биљка која је наставила да расте и после вађења из течног водоника где је била изложена температури од 253° Ц испод нуле! Такође је познато да споре неких организама могу да се развијају и после дејства темпе-

ратуре блиске апсолутној нули!

Може се одмах рећи да животиње теже подносе високе температуре спољашње средине. Већина биљака и животиња не подноси температуре веће од 30 до 45° Ц. Само неке ређе врсте успеле су да се прилагоде и на знатно више температуре. Неки мекушци живе у води од плус 53° Ц, а ларве неких мува у води до плус 60° Ц. Занимљиво је да се неке модрозелене алге развијају и на температури од плус 70 до плус 90° Ц.

Иако се зна да неки микроби издрже и температуре до плус 170° па и више степени, сигурно се може закључити да организми, првенствено биљни, лакше преживе ниске температуре, док високе температуре у организмима доводе до згрушавања белачевина и самим тим до смрти.

ОРИГИНАЛНОСТ ПО СВАКУ ЦЕНУ

У последње време све чешће читамо о младенцима који су склопили брак не у матичаревој соби већ су ту церемонију обавили на врху каквог брда, окачени о авион итд. Недавно су двоје младих из Израела склопили брак у окнима старог рудника бабра из времена краља Соломона. На глави су имали рударске шлемове, а свадбену музику су замениле рударске бушлице са компримованим ваздухом.

ПРОПАЛА ШАЛА

„Данас ћемо имати обичне снежне падавине“ нашалио се у првом априлском броју лист „Техерански дневник“, мада је стварни метеоролошки билтег предвиђао лепо време. Тог дана се, међутим, над иранску престоницу сручила незапамћена снежна непогода. „Техерански дневник“ није имао среће са својом шалом, али су зато читаоци једном добили тачну временску прогнозу.

НЕСРЕЋА У СЕРИЈАМА

На једном аутопуту у близини Кила неки мотоциклиста сударио се у 10,56 часова с камионом и био прилично тешко рањен. Из града су одмах дошла кола за спасавање, узела рањеника и — у 11,57 налетела су на један трамвај. Унесрећеног мотоциклисту, сада са још једном раном више, преузела су друга болничка кола која су се после неколико стотина метара сударила с једним луксузним аутомобилом. Тек трећа болничка кола допремила су рањеног мотоциклисту у болницу.

ХОБИ СТАРОГ СТАФОРДА

Хари је посматрао кућу. Била је усамљена и без суседа. То за њега није било толико важно, јер му стари Стафорд није уливао страх. Кроз осветљен прозор могао је да види старог човека како иде од акваријума до акваријума и храни рибе. Хари се иронично смењао. Ко за такве ствари баца новац, није при памети, мислио је он. Хари је могао да види и сеф, неко старо чудовиште. Био је убеђен да ће га лако отворити помоћу гвоздене полуге. Видео је да је Стафорд стигао до рептила. Овде се задржао дуже време. Изгледало је да старац разговара са корњачама и гуштерима, али се није журио. Хари је гризао доњу усну и мислио: Пожури стари! Губи се већ једном! Унутра у соби Стафорд је климао главом, Хари је то добро видео, а затим угасио светло и нестало иза врата. Неколико секунди касније на првом опрату се упалила светлост. Хари је и даље чекао. Тек када се светлост горе угасила — што је значило да је стари лудак у кревету — Хари је пробио окно. То је урадио потпуно без икаквог шума, јер је за то био специјалиста. Отворио је прозор и ускочио унутра. Светлост своје цевне лампе уперио је на сеф. Опсовао је. Сеф је само изгледао препротопски, а у ствари то је била солидно израђена каса. Требало се добро презнотити док се не отвори. Бацно се на посао. Одмах при првом покушају полуга му је испала из руке и направила паклену ларму. Наједном се светлост упалила и стари Стафорд је упитао: — Младићу, шта вам то пада на памет? Хари није био човек који се могао лако збунити. Усправио се и прогунђао: — Деда, требало је да схватиш и одмах дођеш овамо и да отвориш ово овде. — Младићу — рекао је — ваљда не очекујете озбиљно да ћу вам помоћи. Сместа напустите моју кућу док нисам позвао полицију. Старац је стварно пошао ка телефону. Тврдоглавост старчева га је разбеснела, а када је Хари био бесан, био је и опасан. Дрекнуо је:

— Рекао сам: дођите овамо!
Одмах затим дошло се: Хари је ударио старца полугом по прсима. И поново викнуо:
— Дођи овамо и отвори сеф, иначе...
Хари је поново завитлао полугом и јасно доказао шта намерава. Стафорд није попустио и то је Харија још више разбеснело. Ударио је. И Стафорд је остао непомичан на телиху обливен крвљу, али сеф је био затворен.
— Хеј! Стари!
Хари је гурнуо Стафорда ногом. Старац је био млитав као врећа. Најзад га је обузео страх. Свест је прорадила: провала је била једно — али убиство би могло да му донесе велике непријатности.
— Хајде, не претварај се!
У Харијевом гласу зазвучало је очајање. Старац се није мицао.
Наједном се преко пута, изнад гараже, упалила светлост и чуо се глас шофера:
— Господин Стафорд, да ли нешто није у реду?
Хари је осетио опасност. Скочио је кроз прозор и почео да жури. Шофер је потрчао за њим и успео да затвори пут Харију до улице, где су стајала његова кола. Шофер се приближавао. Имао је пушку. Хари је у очајању тражио склониште. Пред њим се испречила округла бетонска ограда. Винуо се преко ње. И, скочио је право у јаму где је Стафорд чувао змије.
Стари Стафорд се с муком подигао и стао крај прозора. Покушао је да виче да би Харија упозорио на опасност која му прети од јаме, али је био толико рањен да није могао.
Тада је из јаме одјекнуо смртни крик. Ова јама са отровницама била је Стафордов најскупљи хоби.

ТАКО ЈЕ УДОВНИЈЕ

Да би боље видео Рубенсову фреску на таваници главне дворане у једној галерији слика у Лондону, неки посетилац легао је на под. Убрзо су се за његовим примером повели и сви остали посетиоци који су се нашли у галерији.

СМРТ ОД ТЕЛЕВИЗИЈЕ

Амерички научник др От извео је низ занимљивих ексperiments са мишевима и телевизијом. Он је, наиме, присилио недужне животиње да сваког дана гледају у телевизијски екран по шест часова, а суботом и недељом по десет. После десет дана мишеви су почели да се понашају ненормално а после месец дана напали су у летаргичан сан из којег се више нису пробудили: угинули су.

ЕЛЕКТРОНСКИ КУВАР

У Америци се појавио електронски кувар који лагано диктира како треба припремати неко јело и док се оно кува, тихо свира пријатну музику.

ОПШТИНСКЕ МУКЕ

Градски оци ирског града Кенмора у великој су дилеми: никакмо не могу да нађу одговарајућег човека који би вршио дужност телала. Наиме, униформа предвиђена за ову службу потиче још из XVII века и сувине је мала за сва заинтересована лица. Међутим, општинари верни својим принципима штедне никакмо не желе да поручују ново одело.

ДАДИЉЕ ЗА МАЧКЕ

Две старије Енглескиње објавиле су у часопису „Мачка“ следећи оглас:
„Госпођице Палмер, по занимању „дадиље за мачке“, примаму „дадиље за мачке“, спремане су да приме од апри-

ГРАД МЕДВЕДА

Медведи са „Крова света“ (Памира-планиске висине у средњој Азији чији највећи део припада Совјетском Савезу) почели су да настањују сеоца у високим планинама које су становници напустили пре десетак година. Може се замислити какво је било чуђење совјетских научника кад су у напуштеним селима затекли медведе како се мирно шетају и беру плодове с дрвећа.

Jarvis Jansson МУМИН И ТВ

Највећа лула

После 120 часова рада Франц Полнер из Биндеа, у Немачкој, завршио је своје дело: највећу лулу на свету. Лула је дугачка 3,65 метра, глава јој је висока 90 сантиметара а у обиму има два метра. У лулу може да стане 23,3 килограма дувана. Међутим, творац суперлуле и даље пуши на обичну лулу.

Циновска лула израђена је као реклама дуванске индустрије у Биндеу који је познат као „град цигара“.

ФИЛМ ЗА МАЈМУНЕ

Да би се спречиле међусобне туче горила у зоолошком врту у Њујорку, у њихове кавезе постављени су телевизијски пријемници. Њихови најомиљенији програми су: вестерни. Разуме се, пријемници су добро обезбеђени да их мајмуни не раздупају.

Бисерна јелка

Ово је најскупља јелка на свету. Начињена је од бисера, брилијаната, рубина и сафира — укупно 6.721 камен — а изложена је у радњи једног токијског јувелира.

ГРИГОРИЈАН ГОРИН

ПОШТЕНИ ТАКСИСТА

П одигао сам руку. Такси је стао.
— Здраво — казао сам шоферу. — Опростите, ја не бих далеко, до Самотечног трга... Али, веома се журим...
— Изволите, како желите — казао је.

После пет минута зауста вили смо се. Таксиметар је показивао четрдесет девет копејки. Пружио сам рубљу.

— Извините, али немам ситнине — казао је шофер. Претурно сам цепове и нашао пола рубље.
— Немам чак ни копејку — извињавао се шофер.
— Ма ништа, то је ситница — осмехнуо сам се.
— Не, не — побунио се шофер. — Не може тако. Не желим од путника ни

паре више. А напојницу не примам.
— Лепо од вас — осмехнуо сам се. — Али шта да радимо?
— Ту лево је трафика — рече шофер. — Моћи ћете тамо да промените.

Као за пакост, скретање улево било је забрањено. Спретно смо скренули у десно.

Као за пакост, то је била једносмерна улица. Једном речи, када смо после пет минута стигли до трафике,

она је већ била затворена због подневне паузе.

Таксиметар је показивао деведесет седам копејки.

— Немам да вам вратим нусур — тврдоглаво је рекао шофер. — Бакшиш не примам.

— Врло добро — одговори му. — Онда будите љубазни и возите још за три копејке.

Провозали смо се још тридесет метара. Таксиметар је показивао тачно рубљу.

— Стоп! — рекох. — Зауставите кола.
— Овде је, на жалост, заустављање забрањено. — Видите знак?

— Онда искључите таксиметар!
— Немам право — одговори ми шофер. — У ко-

лима је путник, значи таксиметар мора да буде укључен.

Кад смо стигли до места где се смело паркирати, таксиметар је показивао једну рубљу и дванаест копејки.

— Не узбуђујте се — саосећајно је казао шофер. — Нешто ћемо већ да смислимо... На Кијевској железничкој станици постоји штедионица у којој ради једна моја познаница. Она ће вам брзо разменили новац.

Кола су полетела.

Као за пакост, штедионица тог дана није радила. Кренули смо према Курској железничкој станици. Да мени не би било досадно, шофер је уз пут примио још два путника.

На Курској станици ишли смо среће. Додуше, штедионица ни тамо није радила али је таксиметар

показивао тачно три рубље.

Пружио сам новац. Шофер га је ставио у џеп и искључио таксиметар.

— Извините што се тако догодило — рекао ми је. — Али је вапо све по правилима. Ја не дозвољавам себи да укаштарим путнику ни копејку.

— Веома сам вам захвалан — одговори ми. — Али како да стигнем до Самотечног трга?

— Па ја ћу вас одвести! — рекао је шофер.

За пет минута стигли смо на трг. Таксиметар је показивао тачно 49 копејки.

Хитро сам извукао из џепа перорез и ставио га шоферу под грло. После сам му спрпао у руку пола рубље и искључио из таксија...

На души ми је било тешко при помисли да сам једном тако честитом човеку нанео моралну увреду...

ИЗ СВЕТА КОЛЕКЦИОНАРА

НЕКО СКУПЉА НОВИНЕ — НЕКО САМО СЛОВА

ПЛАСТИЧНИ МЕЊАШИ

На путевима у Аустрији постављени су километарски мењашци од пластичне масе. Пошто су еластични не наносе квар аутомобилима ако се они у пролазу случајно оцешу о њих.

СВЕТЛЕЋЕ ЦИГЛЕ

На тржишту у Великој Британији појавиле су се недавно "светлеће цигле" дуге 20 а широке шест сантиметара. Направљене су од прозрачне пластичне масе у разним бојама: плавој, црвеној, жутој као лилибар, плавакастој као диам и кристално белој. Употребљавају се у грађевинарству.

ЗА ПОСЛОВНЕ ЉУДЕ

Бир-О-тел у Бриселу је нова зграда са канцеларијама најсавременије уређеним. У свакој канцеларији постоји више телефона и телепринтера, а осим тога и секретарица — доплот. У овим удобним просторијама пословни људи, првенствено они на про путовању — могу за један дан да посвршавају све своје послове, да обаве телефонске разговоре, преписку на страним језицима и слично.

МАСАЖА И РЕКЛАМА

У рекламном проспекту једног козметичког салона у Њујорку пише: "После три масаже, изгледаћете као ваша кћерка. После шест масажа као ваша унука, а даље масаже на вашу одговорност".

ЈЕДАН ПРЕДЛОГ ЗА СПОРТИСТЕ

Енглески лекари предлажу да се укине досадашњи одмор од пет минута између два полувремена у такмичењу у фудбалу и рагбију, пошто у полувремену попушта напетост нерва. Два кратка прекида од два до три минута ради освежења и промене страна били би много кориснији за играче.

Скупљање разних предмета добило је толико широки обим да се данас многи колекционари баве не само скупљањем старог новца, поштанских марка, већ и најразноврснијих предмета.

Још у најранијем добу деца почињу да скупљају кликере, сличице спортиста из чоколаде, разгледнице градова. Многи од њих успевају да комплетирају серије сличица из животињског царства, или из технике и науке, фотографије филмских глумаца или првотимаца из домаћих фудбалских клубова. На ово су их навеле неке творнице чоколаде, које су подстале децу жељу за скупљањем да би осигурале бољу продају. Оно што деца стичу на тај начин готово случајно, одрасли упражњавају систематски и упорно као свој хоби.

Многи познати јавни радници поседују приватне збирке одабраних чланака из новина. Најчешће то су само они чланци везани за њихову ужу специјалност. Али зато има доста марљивих скупљача, који су у својим становима направиле мала стоваришта новина. Неки поседују ретке комплете листова од првог броја њиховог издажења, тако да им чак и многе добро опремљене библиотеке у томе могу да завиде.

Међу најбогатије збирке

новина и новинских чланака спада она коју има београдски новинар Жика Јовановић. У његовој огромној колекцији могу се наћи јединствени примерци предатне штампе, коју је ондашњи режим забрањивао, цензурисао или уништавао, исто као и оригинални примерак најмање књиге на свету. Он чува неколико стотина првих бројева разних листова још из времена обреновићевске Србије и каснијих дана.

Старе новине и журнале испунили су добар део стана и страственог сомборског скупљача декоратора Руди Циркла. Стевана Папа, наставника техничког васпитања из Сомбора, знатно више занима само врста слова, а располаже са више од 700 разних часописа из свих крајева света, у којима се могу видети разни типови штампарских и других слова.

Значке, кутије шибница, птичја јаја...

Ко се макар једном састане са Александром Хансом из Смедерева овај ће сигурно одмах упитати има ли какву значку. Овај страствени скупљач има већ богату колекцију од близу хиљаду разних значки. Његовим путем пошао је и Душан Рихтеровић, студент из Крагујевца. Неупоредиво већи број

скупљача кутија шибница. Њих има у Новом Саду, Сарајеву, Љубљани, Скопљу, Нишу, Цељу и низу других градова. Па ипак, по свему изгледа, да је страст за са-

фабрикама у свету. Необично је занимљива збирка новца пензионера Косте Бранкова. Овај марљиви нумизматичар има колекцију фалсификованог новца из разних земаља.

лекцију домаћих и страних цигарета.

У скупљању цигарета на-дмашао га је један много свестрајнији колекционар. Драган Гојковић из Пуле чува

купљањем разних предмета најраширенија у Сомбору. Бравар Јован Клем скупља све врсте кључева, а кројач Геза Гугаовић сакупио је преко 500 рецепата за ликере, који се производе у многим

Код њега се може видети чак и долар на коме је на нашем језику исписао: "С овим доларом сам купио живот". Овај колекционар располаже и највећом збирком таксених марка не само у нашој земљи већ и у целој Европи.

Плејади страстих колекционара придружује се и Мира Аврамовић из Косовске Митровице, чија колекција миришљавих сапуна има далеко богатији асортиман него било која наша фабрика ових производа.

Међу необичне збирке, аесумњиво, спада и збирка јаја разноврсних птица коју чува један београдски студент, док један други стално повећава збирку изгубљених блокеја! Благоје Митрашиновић, управник филијале Завода за социјално осигурање у Младеновцу, сакупио је преко 10.000 разгледница старих српских вароши. Како сам каже, жеља му је да на тај начин сачува од заборава првобитни изглед многих наших градова. Једна домаћица из Вуковара има збирку крпа за брисање судова. Она поседује много нових крпа од којих је велики број лепо извезених или на неки други начин украшених.

Од државника до спортиста

Страствени пушач тешко може да одоли некој доброј цигарети а да не опроба њену арому и укус. Па ипак Слободан Цициловић из Београда је сачувао богату ко-

више од две деценије многе табакере и цигарете, које је примио на поклон од истакнутих личности. У његовој збирци налазе се и цигарете добивене од Насера, Сукарна, Квадроса, Хаила Селасија и других државника. Овај страствени колекционар сакупља све: стари новац, поштамске марке, кинеске и јапанске важе, статуе, оловке, порцулан, грамофонске плоче, новине и часописе, кутије шибница, лептире, птичја јаја, старе рукописе, музичке партитуре и читав низ других предмета. Његова збирка броји готово милион поштанских марка и преко 4.000 оловака! Спортске значке и амблеме је Гојковић добио чак и од чувених спортиста као што су Јашин, Пеле, Ди Стефано, Златомир и др. Она има и грамофонске плоче са гласовима Бењамина Ђилина, Каруза и других чувених певача.

Страст за скупљањем предмета у разноврсне колекције добија све више присталица. Отуда је и њихово удруживање постало потреба. Први клуб колекционара у нашој земљи основан је пре три године у Сомбору, у граду где, како изгледа, има и највише људи склоних скупљању разних предмета. Занимљиво је да овај клуб окупља сада преко 350 чланова, од најмање њих — деце, до пензионера. У чланство овог клуба уписани су и неки колекционари из Чехословачке, Мађарске, Совјетског Савеза, Индије, САД и других земаља.

ЧИЧА ТОМИНА КОЛИБА

КО ЈЕ БРЖИ

У Турку, у Финској, била је приређена необична трка. Такмичили су се познати аутомобилисти Антонен и смучарски рекордер Хакинен. Победио је аутомобилиста, али са незнатном разликом.

ДОЖИВЉАЈИ У БРДИМА ЦРТА И ПИШЕ Б.ЛОБАЧЕВ

Шах Кроз Шаховски свет

БОРИС СПАСКИ ГОВОРИ...

Увек сталожен Борис Спаски у својим изјавама кристално је јасан и објективан као и у шаховским партијама. Још пре него што је започео поход на титулу првака света у шаху, у часу кад је у јесен 1964. године освојио првенство на Јубиларном турниру у Београду, сараднику „Политикиног Забавника“ је изјавио да ће бити тешко да освоји титулу првака света. Три меча до сусрета са Петросјаном су обавезна и исцрпљујућа, рекао је Спаски. Ова изјава остала је у белажници и вероватно никад не би отишла у јавност да Спаски нешто слично није изјавио јануара ове године кад је освојио још једно прво место — овога пута у холандском граду Бевервајку. У разговору са шаховским мајстором Остојићем Спаски је изјавио да узрок свога пораза у мечу са Петросјаном треба тражити и у систему такмичења за првенство света. Занста, он је да би стекао право да се бори са Петросјаном морао да победи Кереса, Гелера и Таља. За то време потрошио је много снаге и нерва што је морало на неки начин да се одрази на његову каснију игру.

На питање ко је најјачи играч ван СССР — Спаски је одговорио кратко: „Без конкуренције Фишер“. И у погледу најјачег шахисте свих времена он је био кратак — Капабланка.

СВЕТСКА РАНГ-ЛИСТА

Шаховски период од 1964. закључно са 1966. годином обилвао је многим шаховским такмичењима. То је дало повода статистичарима да за то време начине ранг-листу: 1—3 место деле Петросјан, Спаски

и Таљ, 4—6. Ботвиник, Фишер и Корчној. Од наших шахиста Ивков са Бронштајном, Холмовом и Најдорфом дели 15—17. место, док Глигорић са Решевићем и Урманом дели 18—20. место. На овој листи, чији је аутор амерички професор физике Арпад Елоу, налази се 88 велемајстора и интернационалних мајстора.

КЛУБ ШАХИСТА НАСЛЕПО

У ширењу шаха значајно место заузима игра наслепо. Слепе симултане продукције и слободне партије привлачиле су одувек и младе и старе у редове шахиста. Интересовање за ову врсту игре достигло је врхунац, према писању једног америчког листа, 1899. године када су љубитељи шаха из Бостона основали шаховски клуб у који су били уклањени они који су се интересовали за игру наслепо. Циљ клуба је био развијање и истраживање тајни таквог начина игре.

ШАХ НА ИСЛАНДУ

На овом далеком северном острву играле су се шаховске партије пре више стотина година. О томе сведочи неколико писаних споменика у којима се помиње шах. Тако „Хервардар сага“ (крај XI века) садржи имена шаховских фигура и опис тока једне партије, „Квинтлинга сага“, из 1155. године, живо описује партију данског владара Кнута Великог и грофа Улфара. Том времену припадају уметнички изрезбарене фигуре пронађене на острвцу Гримсеј крај северне обале Исланда. Први шаховски часопис на Исланду излазио је 1901—1902. године под именом „Упнами“.

НАОКОЛО БЛИЖЕ...

Већ је постало традиционално да се истраживачи на поларним сусрећу за шаховском таблом помоћу савремених техничких веза. Један такав сусрет био је нарочито интересантан по начину на

који су размешени потези. То је било на Антарктику. Борба се водила између америчке базе „Мала Америка“ и совјетске станице „Мирниј“. Обе станице су добро чуле Лондон који је био удаљен око 16.000 километара, док је њихова међусобна веза била слаба услед поларних олуја. Партнери су решили да потезе шаљу у Лондон и да их они из Лондона шаљу провинцију. Захваљујући томе игра је приведена крају.

МЕЧ ИЗМЕЂУ ПЕНЗИОНЕРА

Кад се у шаховском клубу играју слободне партије, онда посматрачи опкољавају оне упорне шахисте који су годинама стални партнери. Наши најстарији клубови увек су имали такве чланове, па ћемо овде испричати једну епизоду из пажсвачког шах-клуба, коју је испричао велемајстор Бора Ивков.

Два пензионера, чика Сава Мерча и чика Реља Оморјан годинама су били шаховски ривали, али никако нису могли да буду начисто ко је бољи. У јесен 1959. године организован је између њих меч на хиљаду партија. Забележено је да је такав меч још једино играо у Новом Саду између тамошња два ветерана. Првог септембра 1959. године повучени су први потези и после два и по месеца сведени су рачуни. Резултат је био нерешен 351:351, па су стари љубитељи шаха у Финишу имали да одлуче који је од њих бољи!

Цвеће Антарктика

На дну Дејвисовог мора, у рејону антарктичке станице Мирниј, зоолози-гљурци нашли су животиње-бескичмењаке које личе на цвеће.

ПОДСЕТНИК ЗА ДОМАЋИЦЕ

Мали електронски апарат назива се да служи искључиво женама у Јапану. „Подсетнику за домаћице“ тако се зове овај апарат — жена треба свако вече да издиктира програм својих обавеза, као и час када треба шта да уради.

Егзотичне животиње живе на дну хладног антарктичког мора причвршћене за његово дно.

У току дана, десет минута пре утврђеног времена, апарат авазони, а затим јој каже какав посао треба да обави, и куда да пође, код фризера, агројачнице, у посету пријатељици или у куповину.

Дајесџанске ПРИЧЕ

ЗАИСТА ЈЕ ТАКО

Наслушавши се прича о не обично плодној таркамској земљи горштак Хабиб одлучио је да се у то лично увери. И тек што је почео да се спушта низ палине Мацалијске клисуре, линула је киша. Дугачка овчја опаклија на њему брзо се натопила водом и њени отежали крајеви стали су се вући по земљи. Изненађени Хабиб узвикну тада:
— Занста је Таркама благословено место. Овде чак и опаклије расту.

Не размишљајући много Хабиб је оштрим ножем одрезао рубове своје „израсле“ опаклије у нади да ће од одсечених комада сашити себи шубару. Али, тек што се вратио у своје планине, приметио је да му опаклија, која се путем сасвим осушילה, једва сеже до колена.

— А на нашој оскудној земљи — жалосно је закључио Хабиб — смањује се и скраћује чак и оно што је израсло у Таркама.

ДАГЕСТАНСКА АУТОНОМНА РЕПУБЛИКА, КОЈА ЗАХВАТА СЕВЕРОИСТОЧНИ ДЕО КАВКАЗА И ЈЕДАН ДЕО КАСПИЈСКОГ ПРИМОРЈА, ИМА ОКО МИЛИОН СТАНОВНИКА. И ТАЈ ЈЕДАН МИЛИОН ГОВОРИ ПРЕКО 30 ЈЕЗИКА КОЈИ ЗАЈЕДНО ЧИНЕ ПОСЕБНУ ВЕЛИКУ ГРУПУ КАВКАСКИХ ЈЕЗИКА. НА ТИМ ЈЕЗИЦИМА ПОСТОЈИ, ПОРЕД ПИСАНЕ, ЗАНИМЉИВА УСМЕНА НАРОДНА КЊИЖЕВНОСТ.

ВОДЕНИЦА

Житељи једног планинског аула одлучили су да саграде воденицу али не у клисури кроз коју је текла брза река, већ у близини свог села, на голем камену, где воде није било.

И док су се они знојили на раду, наишао је Кубанац Таил. Прошао је крај њих и није им пожелео ни добар дан а камоли срећан рад.

— Хеј, ти, недостојни си не поштованих родитеља, зар у твојим устима језик не ради?

— Ради — одговори им Таил.

— Па зашто онда не поздрављаш људе који себи граде воденицу?

— Хтео сам да вас поздравим — објасни им Таил — али сам помислио да од шума воде која пада на точак ваше воденице нећете чути мој поздрав.

Људи су се згледали, ухватили се за браде и — тек та да им је пукло пред очима каквог су се бесмисленог посла прихватили.

Љи свих села у близини, он им рече:

— Ето, добри људи, скупио сам вас да ме после не бисте запиткивали како се то догодило, на којој се сте ни магаре оклизнуло, куда се сурвало, како су се кајсије просуле. Ето, погледајте сами!

И набивши на главу своју чупаву шубару, наставио је пут.

ГЛЕДАЈТЕ!

Неки горштак терао је магарца натовареног корпама пуним кајсија. На једној сте ни магарца се оклизнуо и сурвао у кланац кроз који је текао шумни планински поток. Човек је стао да вице и дозива људе. Када су се око њега скупили жите-

WALT DISNEY ХРАБРИ ПРИНЦ ОД ДОНЕГАЛА

Тисма читалаца

Све бројеве поклањам своје сестрићу који има 15 година и редовно чита ваш лист. И он вам уједно честита јубилеј и жели да размењује разгледнице.

Анђелко Томић
Филипа Вишњића бр. 2
Вршац

Јављам вам се са жељом да упознам разне крајеве наше земље као и да стекнем нова пријатељства путем дописивања. Зovem се Јелен Марјан. Имам 17 година. Сакупљам марке и разгледнице.

питомац Јелен Марјан,
Војна ваздухопловна гимназија
„Маршал Тито“
Мостар

Желео бих да се дописујем са читаоцима вашег листа.

Зоран Стојановић
Norrängsvägen 15
HUDDINGE
Sweden

Жеља ми је да се дописујем са читаоцима „Забавника“, те вас молим да ми испуните жељу и објавите моју адресу. Имам деветнаест година. Сакупљам разгледнице и вршио бих размену грамофонских плоча.

Rusel Igeneski
96 Rue de Menilmontant
PARIS 20^e
France

Желим да се дописујем са друговима и другарицама широм наше земље. Имам 19 година. Идем у трећи разред гимназије. Сакупљам фотографије глумца, стари и нови новац, марке, разгледнице и друго. Језик дописивања српски и шиптарски.

Башким Цури
ул. 52 бр. 10
Баковица — Космет

Учим енглески, а скупљам фотографије глумца. Ученик сам 6. разреда основне школе. Желим да се дописујем са пријатељима из наше земље и иностранства. Бранка Рађеновић, Суботица, ул. Браће Рађића бр. 74.

Редован сам читалац вашег листа и желела бих да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље и Француске. Језик дописивања: српскохрватски и француски. Живана Ђорић, уч. VIII/2 о. ш. „Карађорђе“, Рача Крагујевачка.

Желела бих да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље. Скупљам значке. Зола Шкрбић, ул. Железничка 32, Вачки Јарак.

Желела бих да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље. Ученица сам економске школе. Јелица Наодовић, Економска школа, Сремска Митровица.

Желела бих преко вашег листа да стекнем пријатеље из наше земље и СССР-а. Имам 14 година и ученица сам VII разреда. Језик дописивања: српскохрватски и руски. Милена Симоновић, ос. школа „Водан Јоковић“, Врзана, код Горњег Милановца.

Желела бих да се дописујем и да размењујем разгледнице, фотографије глумца и марке. Имам 16 година. Драгана Животић, гимназија „Јован Шербановић“, Пожаревац.

Ученица сам VII разреда и желела бих да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље. Имам 14 година. Вољим бит-музику и скупљам разгледнице и фотографије филмских глумца. Гордана Ђорђевић, ул. Старице Новака 3, Ђуприја.

Желела бих да се дописујем са друговима из наше земље. Имам 16 година. Вољим бит-музику. Милена Нешић, ул. Вука Караџића бр. 9, Железник, Београд.

Желео бих да се дописујем са другарицама и друговима из наше земље. Имам 17 година и волим народну музику. Скупљам разгледнице. Веселин Николић, уч. СШШ Душаново код Призрена.

Желео бих да се дописујем са другарицама и друговима из наше земље. Волим спорт и народну музику. Мирослав Тодоровић, студент ВПШ — Призрен.

Имам 14 година и ученица сам VII разреда. Желим да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље. Славка Јовановић, уч. VII раз. ос. школе „Водан Јоковић“, Врзана код Горњег Милановца.

Редовно читам ваш лист. Желела бих да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље и Француске. Језик дописивања српскохрватски и француски. Видосава Николић, уч. VIII/2 о. ш. „Карађорђе“, з. п. Рача Крагујевачка.

Желео бих да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље и иностранства: СССР, Пољске, Чехословачке и Бугарске. Похаћам II разред гимназије. Имам 17 година. Језик дописивања: српскохрватски и руски. Живота Тошић, Кеј 16, Пирот.

Желела бих да се дописујем са пријатељима из наше земље и иностранства. Језик дописивања српскохрватски и француски. Јагода Пауновић, уч. VIII о. ш. „Карађорђе“, з. п. Рача Крагујевачка.

Недалеко од америчке обале Тихог океана на дбини од преко 800 метара, лежи подводно мртво море у коме не може да опстане ниједно живо биће.

ДОЛИНА СМРТИ У ПАЦИФИКУ

Канал Педро обухвата око 500 квадратних километара, а налази се између острва Санта Каталина и обале савезне државе Калифорније, јужно од Лос Анђелоса.

Равно дво овог канала лежи око 1.000 метара испод површине. Стрме подводне ивице, које се дижу са дна према површини, означају ивице острва и копна. Благострмине према истоку и западу потпуно затварају и одвајају ову подморску долину од вода из отвореног океана.

Тројица подморских истраживача спустила су се у ову тihu мртву подморску долину 4. децембра прошле године у малој подморници „Дипстар“ (Звездана дубина). Намеравају да измере температуру воде изнад самог дна и прикупе узорке подморске фауне и флоре.

Док су се спуштали све ниже према дну, снимали су живог под морем, али само до дубине од око 800 метара. Одатле надаље, све до самог дна нису нашли никакве знакове живота.

На дну, недалеко од северних обала острва Санта Каталина наишли су на слој финог тамног материјала. То су

кошуљице великих прстенастих глиста преплавиле дно канала, али се нигде није могао наћи ниједан живи примерак. Једино су се повремено појављивале пред окнима подморнице-батискафа мртве рибе и сипе. Осим њих, ништа се није кретало.

Кад су тројица истраживача други пут заронила батискафом према дну, овог пута на око километар далеко од ранијег места, на дубини од око 180 метара поново су угледали мртву подводну долину.

Хемијске анализе узорака воде са тих дубина показале су због чега је долина мртва. У сваком литру воде било је мање од једне десетине милилитра кисеоника, што је сувише мала количина да би се иједно живо биће могло одржати. До одсуства кисеоника на овим дубинама дошло је углавном због тога што је кружење воде већ ома слабо, те се раније постојеће залихе нису обнављале.

Посматрањем из подморнице тројица научника су утврдили да се вода креће само до пола сантиметра у секунди, а то није довољно чак ни да се узбурка слој наталоженог материјала изнад самог дна канала. Како се преко ле

та на горњим деловима воде при самој површини стварају велике количине планктона који у јесен изумиру, тај материјал се постепено слеже кроз воду све до дна, где се таложи. У процесу умирања планктон се користи и последњим залихама кисеоника који постоји у води.

Чудно стање које су научници затекли у доњим слојевима ове подморске долине изазвало је различита реаговања стручњака. Тако једни тврде да мртва вода не мора бити таква током целе године, стање се може да мења уколико наиђе нека подводна струја која је освежи. Јер, не, стање може да се мења уштање под воду обављено само у току једног дана и да се, можда, током године ситуација знатно мења. Други, пак, мисле да је до мртвила ове воде дошло углавном због загађивања, јер велике фабрике бацају у море различите хемикалије, које су се таложиле и затровале слој воде изнад дна подморске долинице у каналу. Према мишљењу ових стручњака рибе су запливале кроз ту загађену воду и у недостатку кисеоника угинуле.

С друге стране биолози и токсиколози страхују да и најмање количине хемикалија које се бацају у море могу утицати на исхрану људи, због тога што се из мора користе храна у веома разноврсним облицима. Уколико се једна врста рибе затрује тим хемикалијама, ланчани систем исхране у мору коначно погађа и човека. Али, засад се не зна у којим свим облицима и количинама хемикалије које тим путем улазе у организам могу да утичу на човеково здравље.

Та и многа друга питања биће вероватно одгонетута у јесен ове године када истраживачи из „Дипстара“ буду поново заронили у дубине канала код Сан Педро, као и код канала у близини Санта Монике и Санта Барбаре, који се налазе у близини.

ПРИЧА О ЗЛАТНОМ ТРОНОШЦУ

Било је седам грчких мудраца Талес из Милета, Солон из Атине, Хилон из Лакедемона, Питак из Митилене, Бијат из Пријене, Клеобул из Линда и Перијандер из Коринта. Они су се често састајали и у слози живели, а исто тако један другог су много поштовали.

Велики углед и славу стекли су својом претераном скромношћу, која је описана и у причи „О путовању златног трonoшца.“

Неки рибари на једном острву бацили су мрежу у море. На обали су се затекли и путници из Милета, па им рекну:

— Пристајете ли да вам платимо и дамо одређену суму па шта год уловите.

Рибари се погодише и пристадоше. Кад су извукли мрежу, нашли су у њој златни трonoжац. Сада је настала свађа између Милетана и рибара. Спорили су се коме ће припасти трonoжац, јер су рибари говорили да су они мислили на рибу, а Милетани су се опет позивали на оно да су пристали па ма шта извукли мрежом. Напослетку је пророчица Питија одредила да трonoжац предају ономе човеку који је најмудрији.

Трonoжац је прво послан Талесу у град Милет као најмудријем. Када га је Талес примио, он је изјавио да он није најмудрији и сматра да је Бијат мудрији од њега. Ни Бијат га није хтео примити, те га пошаље неком трећем као још мудријем од њега. Тако је златни трonoжац обилазио све мудраце, док није по други пут стигао до Талеса.

Пошто ниједан од мудраца није признао да је најмудрији, трonoжац је предан као заветни дар у Делфе Аполонову храму. Тамо је и остао. Толико су били скромни славни мудраци из старе Грчке.

ПОДМОРНИЦА „ЗВЕЗДАНА ДУБИНА“ И ИСТРАЖИВАЧКОМ ПОСЛУ

ДОГОДИЛО СЕ У... ДОГОДИЛО СЕ У... ДОГОДИЛО СЕ У...

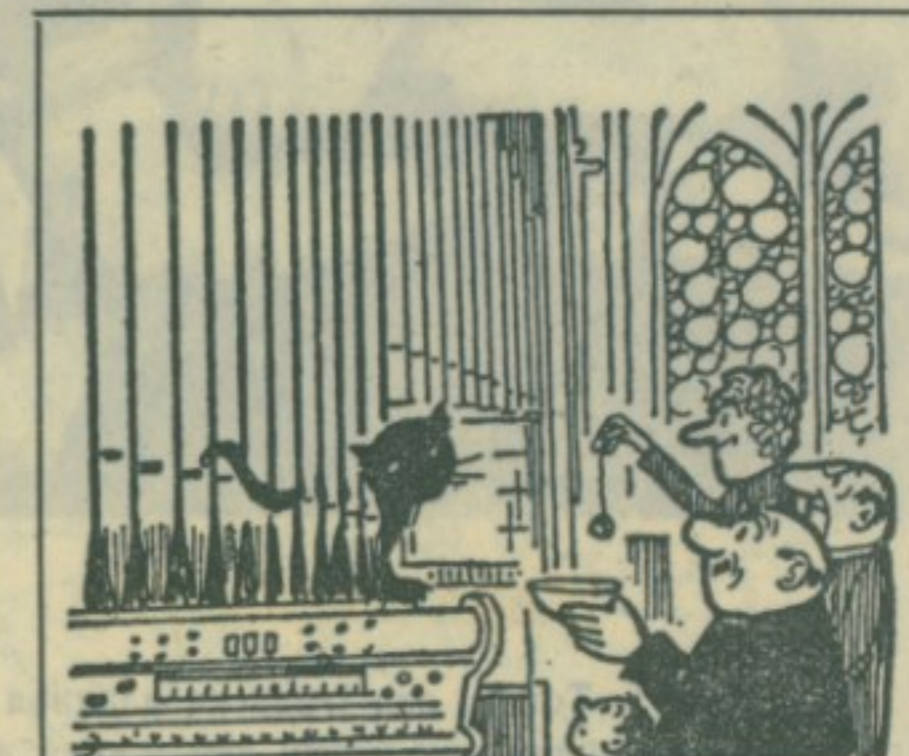
...Шефилду. Седмдесет деветогодишњи Хери Вуд увек је носио сву своју уштеђевину у табакери а ову, пак, под капом. Једном је Вуд имао саобраћајну незгоду и том приликом прелетео је преко управљача свог бицикла и пао на главу. Лекарни су утврдили да је ударац био озбиљан и да би Вуду сасвим сигурно прсала лобања да није било металне табакере.

...Лос Анђелосу. Дванаестогодишњи Ричи Гартнер и Ричард Штауц, радећи две године ископали су тунел и „лећину“ испод једне ауто-страде. Полиција их је открила тек пошто је више аутомобилиста поднело пријаву да се на одређеном месту ноћу чује музика. Дечаци су проводили ноћи у „лећини“ али су се увек благовремено, пред зору, враћали кућама.

...Хамилтону. Шеснаестогодишњи Џон Калс, извучао је помоћу удице из реке Евој један завежљај за који му се учинило да је неки стари капут. Капет је, међутим, био жив. На Џонове позиве у помоћ дотрчали су родитељи двадесетомесечног Сема Роцера, који дотле нису ни приметили нестанак свог синчића. Спасена беба је однета у болницу.

...Дербиширу. Свештеник Артур Робертсон обратио се јавности за помоћ јер сам није успевао да се ослободи мачке која се пре више од петнаест дана настанила у црквеним оргуљама. Пошто мачка очекује мачиће, може се претпоставити да ће оргуље још дуго бити потпуно неупотребљиве. Сви досадашњи покушаји да се мачка измами остали су без резултата.

...Мексико. Студент Артур Вартон просто је приморао да напусти универзитет и да се врати у родни крај. Наиме, на универзитету се дознало да је Вартон неочекивано добио наследство од 5 милијарди старих динара. Дотле незапажени студент изгубио је мир: од телефонских позива и посета својих колегица није више могао да се ослободи па је — побегао.

...Сасексу. Један железнички вијадукт са 17 великих лукова продаје се на распродаји. Пошто су железничке шине демонтарне, вијадукт је постао сасвим сувишан. Једино његово преимућство је у томе што се с њега пружа изванредан поглед на непрегледан мочваран предео с бујном вегетацијом. Питање је: да ли ће га неко купити због лепог изгледа?

...Фокстоуну. Данкан Фин одбио је да прими трећу награду која му је додељена приликом једног такмичења пеџароша-аматера. Фин је изјавио да је такмичење било неискрено, да њега приликом пецања нико није контролисао и да је он у једној радњи купио 35 килограма рибе и протуррио је као успешан, те стога сумња да је победник исто тако поступио.

...Сједињеним Америчким Државама. Заједно с мини-сукњама у моду су, као последњи „крик“, ушле и подвезице-часовници који се носе десет сантиметара изнад колена. Већина средњих школа и многи универзитети забрањили су ученицима и студентима да на часове долазе са часовницима — подвезицама да „настава не би била ометана“.

НЕОБИЧАН ПОСАО

Тешко да ико још у свету зарађује хлеб на овај начин као овај Индус на слици. Он по цео дан крстари путем који води у долину Кили, у Пенџабу, Индија. Корача средином пута да не дозволи аутомобилистима да прекрше овде дозвољену брзину — шест километара на час, на што их опомиње и табла на његовим леђима.

ФУДБАЛ УЗ ЛУЛУ МИРА

У индијанском резервату Кедрови водопади у Америци они који желе да гледају фудбалску утакмицу, пред почетак игре дају на благајни стадиона извесну суму новца која им се враћа у случају невремена! Али то није једино што је необично. Играчи који победе индијански тим имају право да после сваке добивене утакмице попуше лулу мира са индијанским играчима и судијом. Највећи број гледалаца долази не због фудбала већ да види како изгледа то пушење.

ЗАШТО УВЕК ИСТО

Снимање на филму једне сцене у којој је учествовала и позната стара немачка глумица Адела Сандрок никако да успе. Понављана је више пута, и кад је режисеру дозвољено довикнуо је глумцима.

— Једно ћу вам рећи, ако још једном будем дошао на свет, бићу мајмун.

Неколико секунди гробне тишине, коју је прекинуо дубок глас Аделе Сандрок:

— Зашто увек исто.

ЖИВА СКУЛПТУРА

На плажи у Токију два јапанска младића борили су се играјући и створили ову веома занимљиву живу скулптуру. Лако није било, али ни расплитање неће бити тако једноставно.

ВЕСЕЛИ ОДГОВОР ПАУЛЕ ВЕСЕЛИ

Некада чувена филмска глумица Паула Весели сада је сувласница једне филмске продуцентске куће. На питање зашто се не појављује у филмовима које снима, глумица је одговорила:

— Нисам у могућности да ангажујем једну Паулу Весели.

Мајмунски разговори

Мајмуни се — исто као и људи — споразумевају и често разговарају о времену. Разумљиво, то није научно доказано, али тако мисле стручњаци који раде у њујоршком зоолошком врту. Приликом једне непогоде на магнетофонску траку снимљени су узбуђени гласови мајмуна. После извесног времена укључен је магнетофон са том траком, мајмуни су послушали, узнемирили се и мада је небо било бистро, журно су побегли испод једног крова да се заклоне од кише.

Управник првог рудника дијаманта у Јужној Африци обилазећи једном рудничке галерије спазио је неки светлуцави предмет за који је најпре помислио да је разбијена стаклена боца. Ишчепао га својим штапом и тек тада је видео да је то дијамант велик као овећа поморанца. Било је то у јануару 1905. године.

Овај необичан драги камен, највећи који је досад нађен, постао је касније познат у целом свету под именом Кулина. Влада Трансвала откупила је дијамант и поклонила га енглеском краљу Едварду VII.

Тада је, међутим, искрело питање како да се овај драгуљ огромне вредности пренесе у Европу.

После многих и дугих дискусија и расправа у штампани, четири човека наоружана до зуба напустила су Први рудник носећи са собом кожно торбу а у њој челичну касету. Под оружјем пратњом прешли су пешчице 45 километара

до Преторије да би се ту заручили у специјални вагон придодат поштанском возу који их је довео до Кејптауна. На путничком броду којим су путовали за Енглеску била је инсталирана специјална челична каса у коју је стављена кожна торба. Два човека чувала су касу и дању и ноћу. Од енглеске луке Саутемптона до Лондона дијамант и његови чувари путовали су специјалним возом, а од железничке станице до банке пратила их је војска детектива и полицајца.

Међутим, када је у присуству читавог штаба стручњака торба отворена, са запрепаштењем су утврдили да се у челичној касети налази — комадић обичног угља!

Драгоцен дијамант, пак, био је увијен у памук и свилени папир, стављен у картонску кутију и упућен у Енглеску као обичан пакет. Чак ни управник јужноафричке дирекције пошта није знао шта се налази у тој обичној пошлицаи.

СА СВИХ СТРАНА...

Учесници једног лова на дивље звери у Африци затекли су на једном дрвету закачено следеће обавештење:

„У случају да вас јури носорог, попните се на дрво високо до два и по метра. Међутим, ако је у питању слон будите обазривији и потражите дрво високо бар четири метра“. Утешио, зар не?

На недавно одржаном сајму посвећеном предметима за домаћинство у Паризу једна јапанска фирма приказала је електрични штетњак на коме за један минут може да се испече пиле а јаје за око 35 секунди.

На југу Сардиније у месту Нора недавно су пронађене четири акустичне вазе начињене од бронзе и теракоте за које се претпоставља да су Римљанима служиле као гласноговорници.

У Шведској је конструисан скутер са лан-

цима за снег. Кад треба савладати узбрдицу, на скутер се монтирају ланци од специјалне гуме, а за спуштање скије које имају кочнице.

У Ерипреји у Етиопији је откривено пећинско сликарство које према мишљењу стручњака потиче из три хиљаде година пре наше ере. Сlike представљају сцене из лова.

Највећи на свету „акваријум“ у ствари базен за дelfине биће саграђен у Твид Хедсу на северној обали Новог јужног Велса у Аустралији. За његову изградњу биће употребљено 150 кубних метара бетона.

У француским покрајинама Жироуд и Шаранте термити су постали права напаст. Штете су огромне. Пре једног века термити су пренели бродови када су се враћали из Африке.

САСТАНАК БЛИЗАНАЦА

Сеоце Барво-на-Орти у Белгији доживело је узбуђиву свечаност: састанак близанаца нације. Од познатих дошао је 171 пар: најмлађе двојке Стефан и Кристијан Жиле, које у наручју држе два цина, близанци Жан и Мишел Понсела, 24-годишњаци, сваки тежак по 130 килограма.

МЕДИЦИНСКИ ПАСОШ

У Француској апотеке и ауто-клубови издају формуларе такозваних међународних медицинских пасоша. Формулар треба да испуни лекар и у њега унесе: крвну групу, евентуалне хроничне болести, алергијичност према извесним лековима и остале податке о здравственом стању аутомобилисте. Овај пасош аутомобилиста треба увек да има уз се да би у случају удеса лекар при указивању помоћи знао да се управља!

СОЛОМОНСКО РЕШЕЊЕ

Позната енглеска списатељица Ненси Спејн, која је погинула у авионској несрећи, завештала је своју имовину — 20.000 фунти — својој пријатељици Иоани Вернел-Лори. У истој несрећи изгубила је живот и наследница па се поставило питање која је од њих две прва издахнула.

Ако је Иоан Лори прва умрла, онда јој није могло припасти наслеђе. Судије су заузеле становиште да је старија жена, а то је Ненси Спејн, требало прва да умре. Тако је њена заоставштина досуђена наследнику њене пријатељице — сину Николи.

ТЕЛЕВИЗИЈА УСПАВЉУЈЕ

У свом предавању на састанку удружења лекара у Њу-Јорку лекар доктор Вајтфут рекао је између осталог и ово: — Ширењем телевизије умањена је несаница. Особе које нису могле ока да склопе, сада испред телевизијског екрана налазе толико жељени окрепљујући сан.

ПРИЈАТЕЉИ

Иако није обучен у школи, овај пас је добар водич свога пријатеља, старог слепог коња кога свакодневно води на појило. И пас и коњ живе у склоништу за исслужене коње у Розелеу, Јури (Швајцарска).

НИСАМ КРАЉ НЕГО ЦЕЗАР

Када се Јулије враћао из Албе у Рим грађани су га поздравили као краља. Он се наљути и рече им: — Ја нисам краљ, него Цезар!

И ПО МАГЛИ...

Нов електронски уређај којим ће бити снабдевена амбулантна и ватрогасна кола у Великој Британији обезбедиће им кретање у свако доба и по највећој магли.

АЛАРМНИ ПРСТЕН

Захваљујући „алармном прстену“ глумонем ће знати да ли им неко долази у посету. Под утицајем магнетног поља које активира звонце на улазним вратима, овај мали апарат на прсту вибрацијама по кожи опомиње глумонемог да неко жели да уђе.

СТРАШАН ПОСАО

— Небеса, био је то велик посао, да се од зида одвоје тапете које се перу.

СПОРТСКИ РИБОЛОВ НА МОРУ

УКВАЉЕНУ АЈКУЛУ ИЗВЛАЧЕ НА ПАЛУБУ

ЛОВ НА АЈКУЛЕ УДИЦОМ

вући: на удицама се праћала неколико скуша. За петуно по ла сата било је већ уловљено 25—30 комада. Биће довољно за један риболов.

Чамац је кренуо на отворено море. Ветар је јак, таласи расту. После час и по војње брзим бродњем стигли смо у наш „ловни ревер“, неких 40 километара далеко од обале. Окрећемо се према ветру и спуштамо удице у море. Путило је два метра дугачко од јаке плетене челичне жице, удице оштре, 6—7 сантиметара велике, на свакој скуша као мамац. Пловак је лопта од синтетичке масе величине две песнице. Дубина на којој се лови 6—6 метара, на тридесетак метара далеко од брода.

Пролази сат за сатом, ветар увиједи све јаче, море постаје све немирније, а морских паса нигде. С времена на време морнар спушта у воду мрежу пуну сирдљивих риба и прелива је рибљим уљем. То је мамац за морске псе. Морнар удари неколико пута мрежом о труп бродња, риба се распада и оставља за собом у води мастан, сирдљив траг који морски пси осете на километар далеко.

Међутим, од морских паса ни трага. Са све већом забринутостју посматрамо велике таласе на којима се бродњ љуља као орахова љуска. Око тринаест часова капетан пита радио-путем капетанију присталишта шта да ради и баш у тренутку када је издао наређење „Повратак!“, оштро зачегрца чекрк на једној од намештених удица. Погледам кроз прозор кабине у коју

— Пусти га нек вуче — довикну ми капетан кроз хујање ветра. — Иначе ће прекинути канап!

За неколико тренутака одзвучео је морски пас више од сто метара канапа. Борба почиње изнова.

Али сада, седећи везан у столицу-наслоњачи, ја сам био у предности, јер сам могао своју снагу боље да користим. После нове борбе од пола часа, из воде се прво појавио челични предвез, а мало затим сам морски пас. Један морнар закахну га је великом оштром куком за реп. Заједничким снагама извукли смо га на палубу и одмах одскочили у страну. Јер, извучени морски пас бесно удара репом око себе и уједа и тешко оном ко се нађе у његовој близини. Усмртили смо га ударцима тешке тојаче по глави.

Тек сада смо приметили да је да мору завладала права бура. Риболов је прекинут и бродњ је пуном брзином кренуо у пристаниште. За два часа били смо тамо. Тек тада сам поближе осмотрио свој плен. Леђа су му била јасно плава, готово модра, бочви и трбух бели. Био је око три метра дугачак, а тежак преко 80 килограма.

У Јадранском мору живи више врста морских паса или, како их још зову, ајкула. Природњаци кажу да их има и тридесетак. Међу њима има и великих и опасних, али је много више мањих и безазлених. Опасни за људе су само четири од њих: дугоноса псина, кучина и две врсте пасница. Ови опасни нарасту и преко три метра дужине, а кучина чак и преко 10 метара. Ипак, за многобројне купаче дуж обала нашег мора много су опаснији морски пси који за лађама или јатима туњева стижу из далеких океана и мора у северни део Јадрана, нарочито у Кварнер. Због њих се испред плажа и купалишта на приморју и постављају јаке мреже. Близина ове велике грабљивице брзо се уочи. Када се брзином муње залети за својим пленом, високо леђно пераје морског пса вири из воде остављајући за собом видљив траг. У том случају, све живи треба што пре да се склања на обалу.

Срећом, као што смо рекли, опасних морских паса у Јадранском мору има мало. Много је већи број мањих и безопасних риба ове врсте. Најопаснији је морски пас костељ, који обично није већи од метра, а тежак је свега десетак килограма. Испред оба леђна пераја има оштру бодљу и по томе га је најлакше препознати. Рибари га често улове на струк-парангал. Међу мале морске псе спадају и шарене и пегаве морске мачке, које се држе морског дна па често наћу и на удицу спортског риболовца. Месо овог морског пса се једе, само му претходно треба одрати кожу.

Како се риболовни туризам све више развија промунурни људи дошли су на идеју да се и морски пси могу да лове удицом, на спортски начин. Овај начин риболова нашао је убрзо велики број присталица

због своје узбудљивости. Познато је колику радост доживљава риболовац када му се на удицу закачи и повећа штучка, па није тешко замислити шта доживљава када му се окочи на удицу велики морски пас, са којим читав сат мора да се бори да би га свладио. Тај спорт је најразвијенији око обала Велике Британије, а нарочито Ирске, где морских паса има врло много.

Јужни рт Кинсала, малог природног залива на стрмим обалама јужног дела острва Ирске, 15 километара далеко од Корка, назива се још и „Крај света“. Ту се у пристаништу налази цела шума катарки једрилица свих врста. Међу њима се истичу моторни рибарски бродњ за спортски риболов на отвореном мору. Све је то власништво одлично организованог туристичког предузећа. Одмах страствених риболоваца из свих крајева света је управо невероватан. Само за последњих пет месеци више од 4.000 љубитеља ове врсте спорта окупило је овде своју срећу. Они су успели да улове и мање ни више него 2.500 морских паса, највише тов. плавих ајкула или модруља.

Да и ми поћемо у једна таква риболов. Повећше нас један учесник који је био срећне руке.

— За време сезоне лова морских паса тешко је добити место и на једрици, а кампирање на моторном бродњ, специјално опремљеном за такав лов. Сва места су заузета за неколико недеља унапред. Захваљујући пријатељима Ирцима имао сам среће да се убацам на један моторни бродњ, модерно опремљен не само свим потребним рибарским прибором него и радио-станцијом и „ехолотом“, апаратом којим се помоћу ултразвука проналази риба. Чамац је дуг 10 метара, са уздигнутим прамцем и наткривеном палубом. Зове се „Месечина“.

У риболов смо кренули у 9 часова изјутра. На палуби, иза ограда, налази се фотеље сличне онима у авиону. Риболовац мора да се веже каишима јер не само што на јаком таласима може случајно да падне у море већ у оштрој борби са уловљеним морским псом може, ако је имало несмотрен, да се изненада нађе у хладној води. Сваки риболовац има у рукама дугачак, вр-

И ОНА ЈЕ УЛОВИЛА МОРСКОГ ПСА

ло јак бамбусов штап са великим чекрком и калемом на коме је намотано 400 метара плетеног канапа, дебљине тањег ујета.

На изласку из залива чамац је успорио војњу. Требало је нахватати мемце за риболов. То је ишло врло брзо. У море је спуштена удица са оловцом тешком скоро килограм. На дебели најлон монтирано је шест удица са великим шареним перјем као мамцем. Чим је оловце пало на дно хладног зеленог мора, на дубини од једног педесет стопа, риба је загризла. Треба брзо

сам се био склонио. Међу разнобојним пловцима, који су играли на таласима, нема жутог, а то је управо пловак на мојој удици. Не обазирјући се на љуљане бродња, истрчим из кабине, обема рукама зграбим штап и повучем из све снаге. Пловак се појавио поново на води.

— Побегао је! — узвикнух разочарано.

— Не, није, сачекајте још мало — довикнуо ми је капетан.

Учинио ми се да је прошла читав вечност док пловак није поново заронио. Обема рукама тргао сам поново штап из све снаге тако да се канап затегао, а тешки штап се савио готово до саме воде. Трзај рибе био је тако жесток да сам се једва задржао на огради палубе.

— О-кеј! — повикао је капетан. — Тај се добро закачио!

Према ономе што су ми причали, морски пас кад осети да је прогутао удицу, заврти се неколико пута око своје осе, и тиме се умота у челичну жицу за коју је везана удица тако да сам себи онемогући дужи отпор.

Али моја ајкула није то учинила. Појурала је као стреља даље од брода, затежући канап који је секао воду. Против тога нисам могао ништа да учиним. Кочница на чекрку беспомоћно је чегртала. Није ми остало друго него само да чврсто држим штап. Наједном је морски пас кренуо у дубину. Канап је скренуо под труп бродња. Потрчао сам палубом на другу страну, излажући се опасности да паднем у море. Моје колеге у риболову — два Енглеза и је-

СУЂЕЊЕ КОЈЕ СЕ ПАМТИ

Узбудљиво и чудно суђење одржано је крајем 1799. године у Њујорку. Млада девојка Јулијана Седс нађена је, неколико дана пошто је отишла од куће, у једном бунару мртва. Како је била верена за младог богаташа Леви Викса, то је сумња пала на њега и он је ухапшен.

Неколико сведока је тврдило да их је видело заједно у ноћи уочи нестанка младе девојке. Порота је унапред била убеђена да је Леви убица а исто тако и целокупна јавност.

Езра, старији брат Левија, успео је захваљујући свом богатству да ослобођење Америке, познатог борца за ослобођење Америке, и Арона Бера, бившег сенатора. Најинтересантније у свему томе је било то што су њих двојица били орогчени противници. Касније је Бер, 1804. године, смртно ранио Хамилтона у двојоју.

Нико није веровао да ће њих двојица пристати да се појаве заједно пред судом да бране Левија. Али лукави Езра је то добро смислио.

Ниједан од два противника није желео да не прихвати изазов да не би овај други помислио да га се плаши. Не само да су прихватили одбрану већ су у њу уложили све своје моћи и знање да би један другом доказали ко је бољи.

За Хамилтона се говорило да је познавао боље законе него ико други у Америци док је, с друге стране, Бер важио као страх и трепет за све сведоке својим питањима којима је збуњивао свакога и натеривао га да одговара онако како је њему конвенирало. Због тога је за суђење владало огромно интересовање.

Први је говорио Хамилтон који је развијао своју тезу „основне сумње“ која може често да доведе до заблуде и да невини људи страдају. Говор је био ремек-дело ораторске вештине и челичних аргумената тако да је порота већ била мало поколебана. Међутим, искази сведока који су тврдили како су видели Левија и девојку у колима и касније код бунара и даље су тешко теретили млађа која је све то негирао. Возач кола није пронађен али се веровало да је био потплаћен да не сведочи. Остало је још да Бер да своју реч пре доношења пре суде.

Бер је до ситница испитивао једног сведока за другим. Питао их је где су били те ноћи, шта су радили, како су били расположени итд. Углавном, сви су сведоци рекли да је те ноћи било доста мрачно и да је падао снег. Бер је даље дознао да се слабо видело даље од десет корака. Исто тако сведоци су тачно описивали место где су се налазили у тренутку када су видели Левија и девојку у колима. После тога Бер је затражио да се суђење одложи за један дан.

Када је суђење настављено, присутне у дворани чекало је изненађење — судница је била претворена у удицу на којој је стајао фијакер сличан ономе у коме је, наводно, Леви био виђен са девојком. Бер је обележио тачно место сваког сведока (према њиховом исказу) и место фијакера. Утврђено је да ниједан сведок није био

ближе фијакеру — од 12—15 корака. Бер је наредио да се замрачи судница и упалио једну свећу тако да се једва видело, што је одговорило мрак који је владао на улици оне ноћи кад је Леви виђен са девојком. После тога Бер је доводио једног по једног члана пороте и тражио од њих да препознају лица која су се налазила у фијакеру. И, разуме се, ниједан члан није могао да пре позна никога. На тај начин искази сведока су били потпуно одбачени. И када је суд позвао пороту да се повуче на саветовање она је одбила изјавивши једногласно да Леви није крив и да га треба одмах ослободити.

Способни адвокати одбрањили су Левија али злочин није расветљен.

ВЕТАР ЧИСТАЧ

У једном граду стајала је стара црква. Златан крст на њеном врху био је сасвим потамнео. Али, једне хладне јесење ноћи на град је налетео урагански ветар. Ломио је дрвеће, носио црепове с крова. А ујутру, крст на цркви који је још увече био таман, сјајао се као да га је неко целу ноћ чистио. На такву висину човек се не би могао испети без нарочитих скела, поготову не по таквом ветру. Шта се догодило?

Још почетком нашег века научници су открили да се на блиставим предметима могу населити микроорганизми. О-

ни се брзо размножавају и покривају предмет танким, тамним слојем. Али, при наглим променама температуре, од дуготрајних жиша или јаког ветра ти микроорганизми угину и тамног слоја нестане. Ето тако је ураган који је дувао изнад малог града постао — чистач.

СМОТРА БРАДА

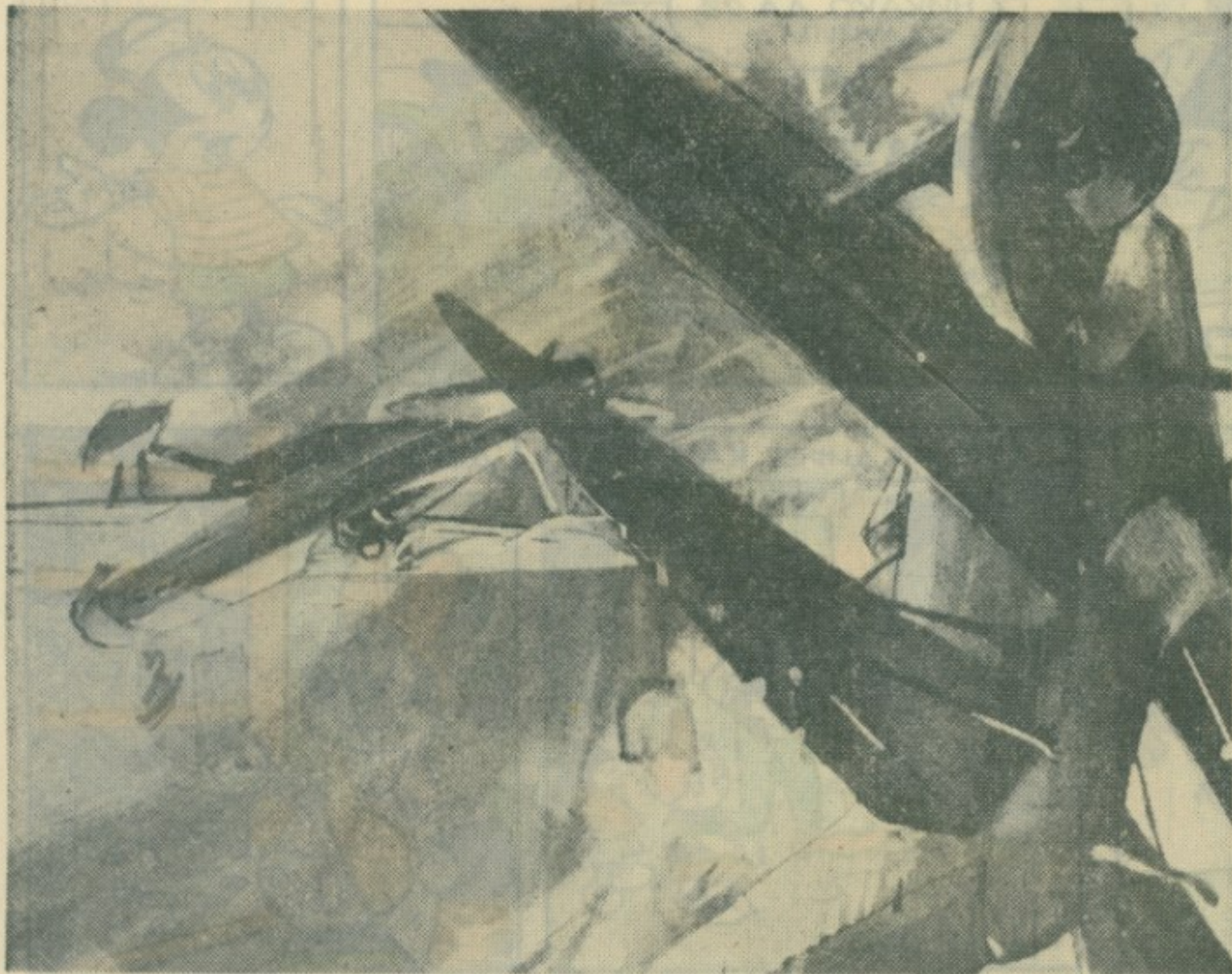
У америчкој савезној држави Мичигену објављен је конкурс за најдужу и најлепшу браду. Објављујући вест о овом конкурс, један француски лист пише:

„Најдужу браду у историји носио је наш земљак Луј Кулон. Његова брада била је дугачка 3,3 метра а бркови су му достигали дужину од

155 сантиметара. Занимљиво је да је Кулоу брада почела да расте још кад је био дете а кад је напустио четрнаест година била му је дугачка већ читав метар“.

ДВОБОЈ У ВАЗДУХУ

Славни пилот-ловац шпанске републиканске војске, Американац Дерик Дикинсон прича како је на шпанском небу поразио Мусолинијевог старијег сина Бруна.

ПОБЕДИО САМ

БРУНА МУСОЛИНИЈА

Једне августовске ноћи 1937. године мој командант пуковник лос Рејес донео је у логор необичну вест.

— Момци, слушао сам непријатељску радио-станицу — узбуђено је рекао. — Бруно Мусолини позива на ваздушни двобој пет наших најбољих пилота. Биће сам у ваздуху.

Одмах сам помислио: то Мусолинијев син хоће да подигне морал својих пилота а можда се нада да се нико за овакав подвиг неће јавити.

— Пуковниче, прихватите позив — рекао сам. — Пошаљте му одговор. Нема потребе да се бори са пет пилота. Ја примам његов разматљив изазов.

Био сам већ шеснаест месеци пилот шпанског републиканског ваздухопловства „Гло-

гiosa (Славна). Последњих десет месеци добио сам чин капетана и био командир ескадриле „Црвена крила“ на аеродрому Кастељон дела Плана. Бруно Мусолини је био командир ескадриле фашистичког ваздухопловства на аеродрому Палма де Мајорка.

Командант лос Рејес послао је одговор. С нестрпљењем смо очекивали да га Бруно прихвати. Дани су пролазили а одговора није било. Хтели смо већ да дигнемо руке од ове понуде, јер смо мислили да је то био његов трик, иећутим амерички новинари на страни шпанске републиканске војске нису нам дали мира. Из мржње према Мусолинију и његовом сину тражили су да наставимо да шаљемо наш пристајак. Чак су

и новинари сами слали поруке у наше име само да би се двобој одржао. Веровали су у моју победу.

Двобој је почео

После дугог Мусолинијевог ћутања и припреме, тек тридесетог дана стигао је одговор.

„Прихватам позив америчког капетана Дикинсона. Срећемо се у подне, 28. септембра, на пола пута између наших два аеродрома и на висини од 5.000 метара. Са мном ће доћи и два посматрачка авиона. Они ће остати на висини од 300 метара изнад нас и неће учествовати у борби. Очекујем да и капетан Дикинсон учини то исто. Чим будемо угледали једно другог на означеној тачки, начинићемо један пуни круг иза кога ће следити имелман. То ће бити знак за почетак борбе. Ако будем поражен и будем хтео да признам победу, бацићу рукавицу, везану за бели шал. Очекујем да и капетан Дикинсон поступи исто тако“.

Сва моја припрема састојала се у томе да напуним муницијске добоше за митраљезе синхронизоване са елисом и за два „внкерсова“ митраљеза на крилима са електричним окидачима. Летео сам на авиону „мува“ од 1050 КС. Моји посматрачи су полетели петнаест минута пре мене. У два авиона налазила су се четворица мојих најближих другова. Био сам расположен за борбу. Најзад сам и сам полетео.

Тачно у подне био сам на половини пута између Палма де Мајорке и Кастељон дела Плана. Четири осматрачка авиона била су изнад мене. Са непријатељске стране долазио је Бруно Мусолини. Летео је у „ромеу“ чији су мотори хиспано били јачи од мојих за 250 КС. То је била велика предност.

Чим смо изашли из имелмана, угледао сам ватру коју су бљували моји митраљези. Истовремено су и непријатељска оловна зрна зазвјдала око мојих ушију.

Борба на живот и смрт

Зрна су штеповала крила „муве“ и прошивала труп. Очекивао сам да авион падне. У једном делићу секунде крила су нам се готово додираула и објојца смо се сјурили у

половичну петљу с ковитом. Били смо тако близу један другог да сам видео сваку црту омрзнута Мусолинијевог лица. У ову борбу унео сам све своје знање и технику, али Мусолинијева предност у снази мотора долазила је до израза у одлучујућим секундама. Мој авион је имао јачи мотор него што је његова конструкција дозвољавала. Страховито је вибрирао и онемогућавао ми прецизну митраљезску ватру.

Клизали смо, понирали и падали у ковит, али борба на живот и смрт није преставала. Летели смо главом надоле и висили на елиси, док су митраљези непрекидно тукли. Неколико пута сам избегао сигурну смрт. Онда сам одједном ослувео. Затим ме је погодио рафал у руку, крв је шикнула по кабини.

Да бих завароо противника, направио сам класични трик клизања и ослободио га се с леђа, јер сам чуо његове митраљезе како ме прогањају. Повукао сам леви елерон, бацајући крвину удесио Мусолини је у пуној брзини пројурно поред мене. Притиснуо сам све окидаче и испратио га ужасним снопом олова. Видео сам како му маши-

жан удар у таблу е инструментима. Иза рафала је остао прави крш. Опруге и каблови су дупали по кабини, а комади стакла тукли су ме по лицу.

Око врата ми је био бели шал. Осећам да ми боде очи и као да га ветар скида са мога врата.

Сам сам знањем и вештином могао да надокнадим коњске снаге мога мотора. Покушао сам техником летења да надмудрим Мусолинија. Полетео сам увис као зрно. Изгледало је да ћу започети лупинг, али сам се бадио у ковит и окренуо машину на леђа. Очекивао сам да ћу платити ову смелост, јер сам за тренутак био велики циљ, готово непромашив. Али Бруно Мусолини није реаговао митраљезима. Извукао сам се из леђног положаја и угледао његовог „ромеа“ испред мојих митраљеза. Учинио ми се велик као кућа. Прсти су ми се затварали око митраљезских обарача. Срце ми је задрхтало. Била је двадесет друга минута очајничке борбе. Угледао сам животну шансу да га раскомадам. Гледао сам га како се гужва у кабини. Још делић секунде и Мусолини би се нашао

у смртном снопу последње митраљезске шарже моје „муве“.

И управо у том тренутку угледао сам руку мога непријатеља како се грчевито хвата око врата. На боку његовог авиона појави се неки предмет који се затим претвори у дуги лепезасти реп. Био је то Мусолинијев бели шал и рукавица. Израњао сам машину. Мусолини је махнуо руком, оборно нос авиона у знак предаје и устремио се према Палма де Мајорки.

Пронао сам с једном раним и 326 рупа на авиону, колико су механичари избројали. Бруно Мусолини је био поражен, а ускоро и повучен из Шпаније. Наши посматрачи су ме допратили до аеродрома, где нас је републиканска ескадрила одушевљено дочекала.

... на прелазу у Донкијан између Индије и Тибета налази се војна караула са неколико десетина војника. То је без сумње највиши гар-

низон на свету, јер је караула подигнута на висини од преко 6.000 метара надморске висине.

... први европски град који је добио гасно осветљење био је Лондон — 1807. годи-

не. Тада су плинске светилке биле постављене у најужем центру Лондона.

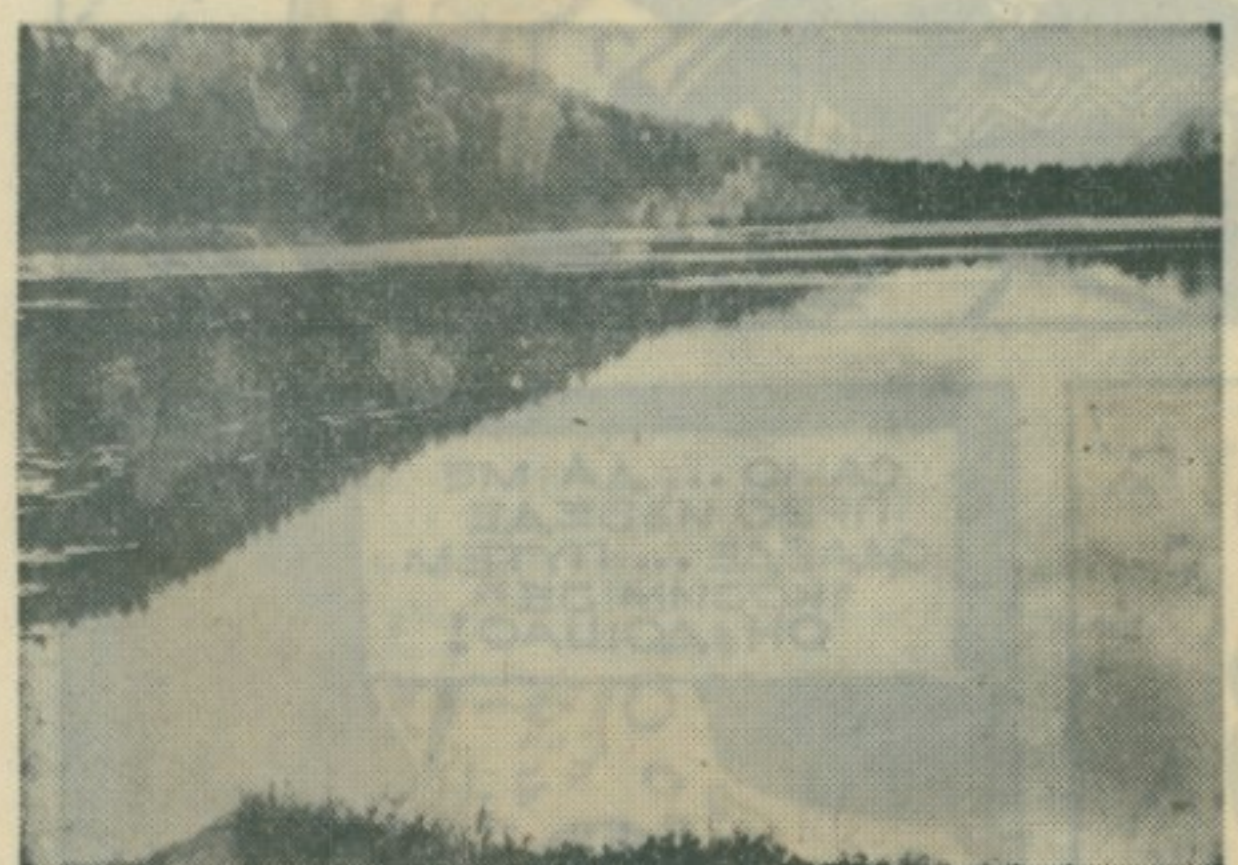
... када би се најближа Земљи звезда — некретница наједном уга-

сила, ми бисмо њену светлост видели још четири године.

... на Атлантику постоји нарочита служба која патролира бродовима, авионима и радарима прати положај и кретање ледених брегова и упозорава све остале бродове на опасност. Службу издржавају европска и америчка осигуравајућа друштва.

НЕОБИЧНО ЈЕЗЕРО

РАТЕЧКО ЈЕЗЕРО

У крајњем северозападном делу СР Словеније, у крају познатом под именом Планица, недалеко од села Ратеча, налази се мало периодско Ратечко језеро, познато и под именом језеро Бајер.

У пролеће када се на околним планинама отапа снег и падају јаке пролећне кише, Ратечко језеро захвата површину од осам хектара и дубоко је до два метра. У мирној језерској води огледају се тада околне планинске стране. У току лета и јесени, када је притицање воде у језеру мало, оно потпуно нестане. Језерско дно обрасло

травом подсећа тада на благо заталасану ливаду.

Посебна одлика овог периодског језера јесте типичан начин губљења воде. Највећи део воде Ратечко језеро добија од речице Требиже.

Ова речица истиче из подземног језера и даје воду једној притоци реке Саве. Међутим, када језеро има пуно воде ствара се још једна оток она односи језерску воду у слив реке Драве. На тај начин јавља се повремени бифуркација — појава да језерска вода отиче у два речна слива.

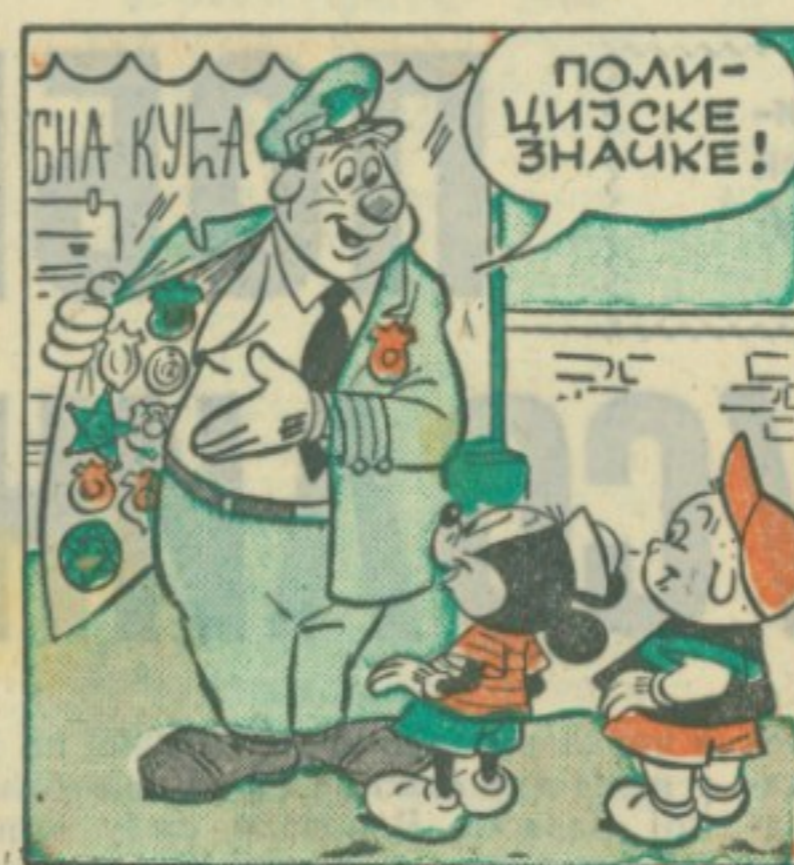
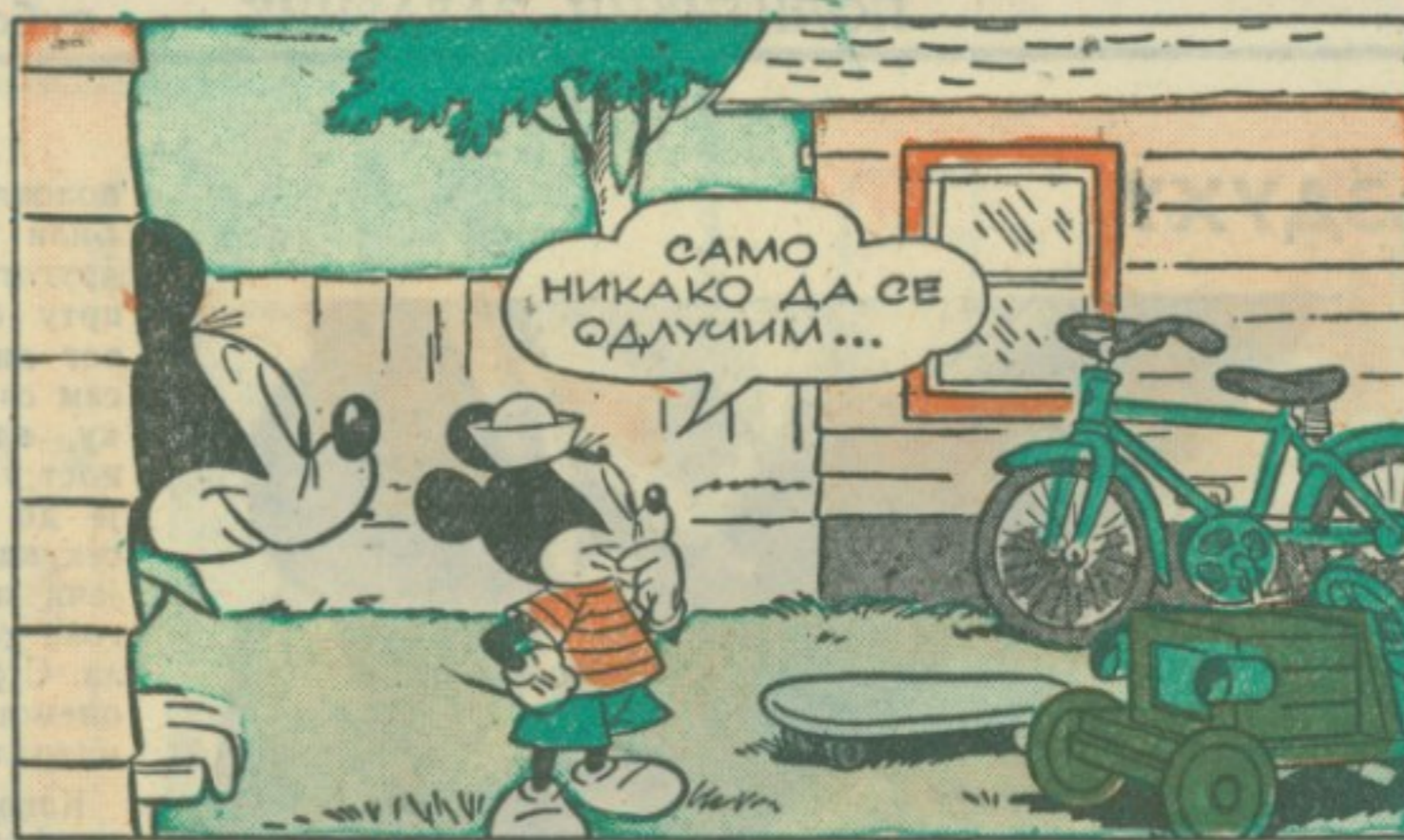
МОДА ИЗ ШКОЛСКЕ КЛУПЕ

КОСТИМИ ЗА ДЕВОЈЧИЦЕ

Ова два лепа модела сигурно ће се допасти и девојчицама и њиховим мамама. То су штофане халчице у два дела, а пошто су јакнице постављене, можемо их слободно назвати костимима за девојчице. Први модел је од коцкастог штофа (оваквих штофова има у великом избору у свим нашим продавницама а и цена им је сасвим приступачна). Јакница се закопчава на два реда „златних“ дугмади, а на сукњи су два напипана цела. Бели оковратник је, у ствари, оковратник блузице од пулпина који се, по жељи и за промену, може извући преко штофаног оковратника на јакни.

Други модел је у „војничком“ стилу, од светлоплавог штофа, али ће исто тако лепо изгледати и од маринскоплавог или црног штофа. Јакница је кратка и завршава се напипеним узаним појасом, има велике реверсе и широк оковратник. Сукњица је свуд унаоколо у фалге. У овим костимима лепо иде памучни или вулени пуловер се „род“ оковратником.

ЦОНИ ХАЗАРД ФРЕНК РОБИН

СЕРИЈИЈЕ
У РЕДНОМ ПОДЗЕМНОМ ХОДНИКУ (НАШЛА ДРАГОЦЕНУ) ТРЕЋЕ ОКО, ДА БИ ГА ШТО БОЉЕ САКРИЛА, (СТАВИЛА ГА ЈЕ) НА (ИДОЛОВУ ГЛАВУ, УМЕСТО ЛАЖНОГ ПРИПМеновоГ ДРАГУДА, ИПАК, НЕКО ЈУ ЈЕ ВИДЕО...

